

Başvekil İsmet İnönü
Yugoslavya içinde
seyahatlerine devam
ediyor.

AKŞAM

Alman - Sovyet an-
laşması haberlerinin
doğru olmadığı bildiriliyor.

Sene 19 — No. 6645 — Fıatı her yerde 5 kuruş

PAZARTESİ 19 Nisan 1937

Telefon: 24240 (İdare) — 24249 (Tahrir) — 24248 (Müdür) — 20113 (Klişe)

Başvekil İsmet İnönü yugoslavya sahilllerinde seyahatine devam ediyor

Başvekilimiz Yugoslav ordusunda gördüğü mükemmeliyetten dolayı harbiye nazırını tebrik etti. İsmet İnönü her geçtiği yerde sevinçle karşılanıyor

Belgrad 18 (A.A.) — Başvekil İsmet İnönü ile Hariciye Vekili B. Tevfik Rüştü Aras yanlarında Harbiye ve Bahriye nazırı general Mariç olduğu halde bu sabah hususi trenle Hertzege gelmişlerdir.

Hertzeğ şehri dost ve müttefik devletlerin mümtaz mümessillerine layık oldukları parlak kabulü yapmak için büyük hazırlıklarda bulunmuştu. Bütün şehir baştan başa iki memleketin bayraklarıyla donatılmıştı. Trenin muvasalatından bir müddet evvel bütün resmî şahsiyetler istasyonda toplanmış bulunuyordu. Bunların arasında vali, donanma kumandanı, belediye mümessilleri ve muhtelif teşekküllerin delegeleri göze çarpıyordu. Tren istasyona girerken kısıf bir halk kütlesinin çılgınca alkışlarıyla karşılanmıştır. Evvelâ general Mariç trenin inmiş ve onu da misafirler takip etmişlerdir.

Hertzeğ valisi hararetle bir nutukla B. İsmet İnönü'ne selâmlamış ve Türkiye Başvekilini de çok samimi bir surette teşekkürde bulunduktan son-

İsmet İnönü, Yugoslavya dahi linde seyahatinde bir belediye reisinin hoş geldiniz nutkunu dinlerken

ra Sırbca «yaşasın Yugoslavya» diye bağırarak sözlerini bitirmiştir. Bundan sonra güzide Türk misafirleri bütün güzergâha birikmiş olan halkın mütemadi alkışları ve yaşa-

sın avazeleri arasında kendilerine tahsis edilen otele inmişlerdir. Bu akşam vali, misafirlerin şerefine büyük bir ziyafet verecektir.

(Devamı 10 uncu sahifede)

Alman - Sovyet anlaşma haberi doğru değil

Alman gazeteleri «komünizm ile nazizm anlaşamaz,, diyorlar

Londra 18 (Akşam) — Tokyodan bildirildiğine göre Alman sefiri, Japon Hariciye nazırını ziyaret etmiş ve bir Alman - Rus anlaşması yapılmak üzere olduğuna dair çıkan şayiaların tamamen yalan olduğunu, hükümetinden aldığı emir üzerine bildirmiştir.

Berlin 18 (Akşam) — Alman gazeteleri Alman - Rus anlaşması hakkında çıkan şayiaların hiç bir aklı olmadığını söylüyorlar. Gazetelere göre bu şayialar Moskova ve Sovyet hükümetinin yakın dostları tarafından çıkarılmıştır. Komünizm ile nazizm birleşmesi gayri kabil iki âlemdir.

Doyçe Algemeyne Çaytung «Sovyet Rusya ile anlaşmaya taraftar Alman zabiti olduğunu söylemek, Alman ordusunu tahkir etmektir» diyor.

Kölniçe Çaytung bu haberlerin Moskovanın şarlatanlığı olduğunu söylüyor.

Berlin 18 (A.A.) — Matbuat, Alman - Sovyet yakınlığı hakkındaki şayiaları tekzip ederek nazi ve bolşevikler arasındaki kanaat ayrılığını hatırlatmakta ve Führerin 30 ilk kânunda Reichstag'da ve son Nurenberg kongresindeki nutuklarını zikretmektedir.

Führer, bu nutuklarında nazizm ile komünizmin hiç bir zaman birleşmeyecek olan iki âlem olduğunu kaydetmiş idi.

Galatasaray - Fenerbahçe 0-0 berabere kaldılar

Dünkü maçtan heyecanlı bir safa
[Maçın tafsilâtı spor kısmımızdadır]

Suriye başvekilinin parlâmentoda beyanâtı

Müşahidlerin raporunu beğenmiyorlar, hükûme Türkiye ile dostane münasebet tesisine taraftar

Şam 18 (A.A.) — Havas bildiriyor: Başvekil, parlâmentoda beyanatta bulunarak Milletler Cemiyeti müşahidlerinin İskenderun sancağı üzerindeki raporu neticelerini kabul etmek istemediğini, bu neticeyi Suriye için gayri kabil kabul telâkki eylediğini bildirmiş ve hükümetin katî surette, Fransa, Suriye ve Türkiye arasında üç taraflı anlaşmaya ve Türkiye ile dostane komşu münasebetleri idame ettirmeğe bağlı kaldığını ilâve etmiştir.

Fransız devlet adamları nezdinde, çok iyi hissiyat bulduğunu kaydeden Başvekil demiştir ki:

İstiklâlimiz yolunda Fransız devlet adamlarının açık müzaheretlerine ve iş birliklerine emin olabiliriz. Heyetimiz, bu kanaate Fransız devlet adamları ile askeri meseleler ve harici meseleler üzerinde yaptığı konuşmalar neticesinde varmıştır.

Bundan sonra söz alan bir çok hatipler, Türkiye'nin hattı hareketini protesto etmişler, Fransız dostluğunun hattı hareketinden dolayı teşekkür etmişlerdir.

Suriyede umumî af

Şam 18 (A.A.) — Suriye parlamentosuna umumî bir af yapıldığı bildirilmiştir. Bu affiden, geçen sene Filistin ihtilâl hareketlerinde mühim rol oynayan Arab nasyonalist lideri Fazlı Kavkadçı ile daha bir kaç kişi istisna edilmiş bulunmaktadır.

Şurası şayanı dikkattir ki, Sancak mebusları ile Cebelidruz mebusları, parlâmentonun bu toplantısına iştirak etmemişlerdir.

Pazartesi konuşmaları

Abdülhak Hâmidin talii

Yazan: Hasan Âli Yücel

[Altıncı sahifemizde okuyunuz]

Hatay anayasasını hazırlamak için B. Numan Menemencioğlu ve müşavirler dün akşam Cenevreye hareket ettiler

B. Menemencioğlu «Hatayın pek yakında hakkı olan refah ve idareye kavuşacağını bütün kuvvetimle ümid ediyorum,, dedi

Bu ayın yirmi ikisinde Cenevrede toplanarak faaliyetine devam edecek olan Milletler cemiyeti, Hatay anayasasını hazırlama komisyonunda Türk murahhas heyeti reisi Hariciye vekâleti siyasi müsteşarı B. Numan Menemencioğlu ile beraberindeki müşavirler dün akşamki ekspresle Cenevreye hareket etmişlerdir. İkinci murahhas B. Necmeddin Sadak heyete Belgrad- da iltihak edecektir.

Dün akşam B. Numan Menemencioğlu ve beraberindeki müşavirleri uğurlamak üzere Sirkeci istasyonunda kalabalık bir halk kütlesi toplanmıştı. Bunlar arasında şehrimizde bulunan Hataylılar namına on beş kişilik bir heyet de vardı. Hataylı gençler yakalarına Hatay bayrağını taşıyan rozetler takmışlardı.

B. Numan Menemencioğlu hareketinden evvel kendisini teşiye gelenle-

(Devamı onuncu sahifede)

B. Numan Menemencioğlu

Sivas çimento fabrikasının kurulmasına başlanıyor

Son etüdler yapıldı, fabrikanın yeri kararlaştırıldı

Sivastan bir görünüş ve Sümer Bank çimento endüstri şefi B. Celil Günalp

Sivas (Akşam) — Sümer bank tarafından Sivasta bir çimento fabrikası kurulmasına karar verilmişti. Fabrikanın kurulma hazırlıklarını yapmak

üzere Sümer bank çimento endüstri şefi B. Celil Günalp Sivasa gelmiş ve icabeden tertibatı almıştır.

(Devamı onuncu sahifede)

— Fransızcası kuvvetli mi?...

— Epiyce!... Beyoğlunda rahatça alış veriş edebilir!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Telgraflar

Madride yeniden güller düşüyor, birçok ölü var İngiliz amele partisi Bilbaoya yiyecek göndermeğe karar verdi

Madrid 18 (A.A.) — Havas ajansının muhabirinden:

Madridin bombardımanı devam etmektedir. Şimdiye kadar bombardımandan 15 kişi ölmüş ve 40 kişi kadar da yaralanmıştır. Büyük çapta 3 obüs aynı zamanda Cortes meclisi binasının yanına düşerek 9 kişi öldürmüş ve 31 kişi yaralanmıştır. Diğer mermiler şehrin merkez mahallelerine ve bilhassa Puerta de Sol ve Gran-visa cihetlerine düşmüştür. İmdad tertibatı süratle faaliyete geçmiştir. Bombardımandan harab olan mahallelerde Madridliler müteessir fakat asabi değildirler.

Polis, Franco Madride girdiği zaman neşredilmek üzere bir beyanname hazırlayan 55 kişilik gizli bir teşekkülün azasını tevkif etmiştir. Bu teşekkül, asi saflarına geçmek isteyen birkaç kişinin tevkifi neticesinde meydana çıkmıştır.

Tayyare bombardımanı

Almeria 18 (A.A.) — Bir asi tayyaresi, 5 bomba atmıştır. Bombardıman neticesinde beş çocuk ölmüş,

bir kadın yaralanmış ve iki ev harab olmuştur.

Bilbaoya yiyecek gönderilecek
Londra 18 (A.A.) — Müstakil amele partisi reisi ve kâtibi, Bilbaodaki İspanyolları iase etmek üzere 40 bin İngiliz lirası sarfile bir vapur satın almağa karar vermiş ve bu parayı temin için halka hitaben bir beyanname neşreylemiştir.

Reis deniz yolile Bilbaoya gitmenin bir tehlike teşkil etmiyeceğini beyan ve limanda torpil bulunmadığını ve 3 milik bir mesafe dahilinde vapurların himaye görecekları hakkında Bask hükümetinden teminat aldığını ilâve eylemiştir.

Parti umumi kâtibi Brockway ise matbuata beyanatta bulunarak mensub olduğu fırkanın Bilbaoya zahire yükli olarak yalnız bir tek vapur göndermek niyetinde olmadığını ve asiler tarafından abluka altına alınmış olan Bask limanlarının iasesini temin eden vapurları kiralamak üzere bir anonim şirket tesis etmek tasavvurunda bulunduğunu söylemiştir.

Franko için şimdilik kazanmak ümidi yok

İspanyadan Almanya giden Alman memurları bu fikirde imişler

Paris 18 (A.A.) — Oeuvre gazetesinde madam Tabouis, İspanyada asi cephelelerinde bulunan Alman müşahidlerinin vaziyet hakkında izahat vermek üzere ansızın Berline çağrıldıklarını yazmaktadır. Bu müşahidler, Franconun şimdiki halde muvaffak olamayacağı kanaatini izhar etmişlerdir. Mme. Tabouisye göre, hükümet mümessilleriyle ağır ve küçük sanayi mümessilleri son zamanlarda sık sık Berline toplanmaktadırlar. Bunlar, Almanyanın siyasi bir teşevvüsten ictinab etmesi ve İspanya ile süratle alakasını kesmesi lâzımgeldiğine ve vasatı Avrupada bir sergüzeşte atılmamasına karar vermişlerdir.

Londrada taç giyme hazırlıkları

12 mayıs merasiminin
dün provası yapıldı

Londra 18 (A.A.) — Bu sabah erkenden Londranın تنها sokaklarında taç giyme merasiminin provası yapılmıştır. Tertip edilen bir alay, 12 mayısta takip edilecek yolu hemen tamamen katetmiştir. Süvari polislerle küçük üniformalı süvari müfrezelerinin refakatinde giden arabalar, önde trampet ve boru çalan asker ve orkestra olduğu halde tribün sıralarının arasından geçmiştirlerdir.

Westminster kilisesinden hareket eden alayın önünde kralın arabası, arkasında İngiltere imparatorluğunun başvekillerini taşıyan 11 tane lando, daha sonra prens ve prenseslerle kraliçe Mary'ye tahsis edilen arabalar bulunuyordu. Arabaların etrafında sırasla, duran, sonra hareket eden veya selâm duran maiyet kütaları bulunmakta idi.

Bulgar-Yugoslav gümrük ittihiadı

Bulgar mahafili bu
meselenin henüz görüşülmediğini söylüyor

Sofya 19 (A.A.) — Bulgaristan ile Yugoslavya arasında bir gümrük ittihiadı vücade getirileceği şayiaları hakkında salâhiyetler mahafil, bu şayiaların teeyyüd etmediğini, zira bu mesele üzerinde Sofya ile Belgrad arasında daha görüşülmediğini bildirmektedir.

Bükreşte vaziyet vahim imiş

Londradan gelen
telgrafları teyid edecek
haber yok

Paris 18 (A.A.) — Bugünkü tarihle Londradan gelen bir telgraf, Bükreşte vaziyetin vahim olduğunu bildirmektedir. Bir yandan prens Nicolas ile kral Carol arasındaki ihtilâf devam ederken bir yandan da demir muhafızların taraftarları geçen temmuzda öldürülen Stelesconun katli hadisesinde methalder olan demir muhafızlara mensub 10 talebe aleyhindeki davaya mani olmağa çalışılmaktadır.

Bükreş 18 (A.A.) — Prens Nicolas, B. Tatarescoya bir mektub göndererek kendisinin doğrudan doğruya veya bilvasıta siyasi bir grupla temas ettiği hakkında çıkan haberlere itiraz etmiş ve bu gibi haberlerin dolaşmasına mani olmak için icab eden tedbirlerin alınmasını başvekilliden rica etmiştir.

Malûm olduğu vechile prensin demir muhafızlar ismindeki faşist teşkilâtının yardımını istediği hakkında bazı haberler dolaşmakta idi.

Sekiz klüp turnusu
Hilâl - Topkapı 4-1, Vefa Anadolu 1-0, Beykoz Eyübü 2-0, Süleymaniye de İstanbul sporu 2-0 mağlûb ettiler.

Bir kadının çantasını kapıp kaçarken yakalandı

Matmazel Emili adında bir genç kız dün Boyoğlunda Kazancıyokuşundan çıkarken yanına Kâmil isminde bir sabıkakı yaklaştı. Kâmil Emili'nin çantasını kapıp kaçarken yakalanmıştır.

Hava seferleri için hazırlanan proje

Proje, Türkiye dahilinde
yapılacak seferlere aiddir

Ankara 18 — Hükümet hava seferleri hakkında bir proje hazırlamıştır. Projeye göre Türkiye toprakları ve hududu üzerinde iki yer arasında hava yolile insan ve eşya taşımak hakkı münhasıran Türk vatandaşlarına aittir.

Memleketin muhtelif yerlerinde hava limanları yapılacaktır. Hava gemilerinin şehir, kasabalar ile halk kütleleri üzerinde akrobasi hareketleri yapmaları şiddetle men edilmiştir.

Tayyareler hususi müsaade almada telsiz telgraf, telefon, sinema, fotoğraf makineleri, muhabere güvercinleri, patlayıcı maddeler, harp silâhları, mühimmat taşıyamayacaklardır.

Tahran seyahati

Dört devleti alâkadar eden
muahedeler imzalanacak

Ankara 18 — Hariciye vekilimiz, Tahrana gittiği zaman orada Efganistan ve Irak hariciye nazırları ile buluşacaktır. Türkiye, İran, Irak ve Efganistan arasında parafe edilen Şark paktı de bu esnada Tahrandaki imzalanacaktır. B. Cemal Hüsnünün, Hariciye vekilimizin seyahatine kadar Tahrandaki kalması ihtimali vardır.

İtalya tekzip ediyor

İspanyaya asker gönderdiği
haberinin aslı yok

Roma 18 (A.A.) — Cadixte on bin kişilik bir İtalyan gönüllü kafilisinin çıktığına dair İngiliz Avam kamerasında yapılan istizahı mevzuu bahis eden Jurnale d' Italia gazetesi diyor ki:

«Şunu katiyen beyan ederiz ki, 22, 23, 24 mart tarihlerinde mezkûr Ummana hiç bir İtalyan gemisi girmemiş ve 25 martta da ancak bir İtalyan hastane gemisi liman açıklarında demirlemiştir.»

Bu gazete müteakiben Fransa ve Sovyetler birliğinden mütemadiyen hükümetçi İspanyaya gönüllü ve harb levazımı gönderildiğini yazmakta ve bilhassa Fransız tayyareleri hakkında mufassal malûmat vermektedir.

Diğer taraftan 28 ve 30 mart tarihlerinde Marsilyadan gönüllüler üç grup halinde İspanyaya geçmişlerdir. Nisanın ilk günlerinde de dört İspanyol bir Yunan ve bir Fransız vapuru harb levazımı ile dolu olarak hükümetçi İspanyaya gitmek üzere Marsilyadan hareket etmiştir.

İlk hafta

Kapitülasyonlar müzakerelerinin iyi bir surette neticeleneceği umuluyor

Montreux 18 (A.A.) — Kapitülasyonlar konferansının ilk haftası zarfında esen samimiyet havası, ihtilâflı noktaların halledileceği hakkındaki ümidleri kuvvetlendirmektedir.

Encümenlerin, pazartesi günü toplanırları zaman, Fransız murahhası Max Hymans tarafından muhtelit mahkemelerdeki ecnebi hâkimlerin Mısırlı hâkimler tarafından istihlâf edilmesi hakkındaki teklifini kolayca kabul edecekleri zannedilmektedir.

Soros köyünde esrarengiz bir ölüm

Bakırköye tâbi Soros köyünde kaynanası Ayşeyi dövmek ve bu dayak neticesinde hastalanarak ölümüne sebebiyet vermek suçla hakkında takibat yapılan Ramsazan, bugün adliye verilmiştir. Morg raporu, ölümün mahiyetini aydınlatacaktır.

Şark demiryollarını satın alma mukavelesi Mecliste

Encümenler tedkiklerini bitirdiler, Nafia
vekâletinin mesaisini takdirle karşıladılar

Ankara 18 (Hususi muhabirimiz dñe) — Şark demiryolları şirketinin imtiyazı ile bu şirkete ait malların satın alınmasına dair olan mukavelelerin tasdiki hakkındaki kanun lâ-yihasının encümenlerce müzakeresi bitirilmiş ve lâ-yiha Meclis umumi heyetine sevk edilmiştir.

Encümenlerin takdirleri

Nafia encümeni, memleketimizde yabancılar tarafından yapılarak birer birer devlet idaresine intikal eden demiryollarının hemen sonuncusunu teşkil eden Şark demiryollarının da satın alınması yolunda Nafia Vekâletince sarfedilen mesaiyi takdirle şayan görmüş ve bunu hazırladığı mazbatada zikretmiştir.

Bütün encümeni de satın alma muamelesinin memleket menafiline en uygun şartlar dahilinde ifa ve malî kısmının da bütçeye yük olmayacak bir şekilde tanzim edildiğini mazbatasında bilhassa kaydetmiş ve Nafia encümeninin takdirlerine iştirak etmiştir.

Devletin başına musallat edilen adam

Hükümet aynı mevzu kanun projesinin esbabı mucibe mazbatasında Şark demiryollarının kısa bir tarihçesini yapmıştır. Yakın tarihimize ait bir safhasını gösteren bu tarihçenin başlangıcı şöyledir:

«Osmanlı hükümetinin âciz ve cılız vaziyetinden istifade ederek Avusturya hükümetinin, devletin başına musallat ettiği Baron Hırş isminde birisi ile Nafia nazırı Davud paşa arasında, İstanbul ve Rumeliyi Bosna üzerinden Cenubi Avusturya demiryollarına bağlamak ve diğer bazı şube hatlarını inşa ve işletmek üzere 18 nisan 1869 tarihinde bir mukavele akdedilmiştir.»

Tam mânâsı ile avatör bir adam olan Baron Hırş, bu mukaveleyi ele geçirdikten sonra Avrupa borsaları arasında mekik dokuyor ve birçok fırıldaklar çevirerek mukaveleyi «Şark demiryolları» adı altında teşekkül eden bir şirkete devrediyor.

Fakat Baron Hırş şirketin faaliyete geçmesine mâni oluyor ve mahirane bir takım manevralarla şirketi feshe ve imtiyazı tekrar üzerine çevirtmeğe muvaffak oluyor.

İşin tuhaf ve feci tarafı..

Baron Hırş, bundan sonra Osmanlı hükümeti ricalı ile yeniden pazarlığa girişiyor. 18 mayıs 1872 tarihinde sadrazam Mahmud paşa ile yeni ve muaddel bir mukavele akdeyor.

Bu mukavele ile hükümet işletici kumpanya yerine kaim oluyor. İşin tuhaf olduğu kadar feci olan tarafı, hükümetin kendi parası ile yaptırdığı ve astarını yüzünden fazlaya mal ettiği ve nihayet bütün haklarına sahip olduğu hattı gene Baron Hırş kiralaması teşkil ediyor. Baron Hırş 1884 senesine kadar, yani tam on iki sene hükümete kira namı ile hiç bir şey vermiyor. Daha doğrusu hükümet, kendisinden kira istiyemeyecek aciz içindedir!

Hırşin yeni bir fırıldığı

1877 - 78 Türk - Rus harbi Baron Hırş için kaçırılmıyacak yeni bir fırsat teşkil ediyor. Baron; görünürde mevcut mukaveleden yakasını sıyırmak ister gibi bir vaziyet takınarak hakikatte ise elinden kaçırılmak istemediği bu işe biraz daha devlet aleyhinde bir şekil vermek gayesi ile, harekete geçiyor. Bazı hatların inşa masrafları karşılığı olmak üzere 23,000,000 franklık bir avans hesabı açıyor. Bu, Osmanlı hükümeti hazinesi aleyhine kurulmuş yeni bir tuzaktır. Zamanın sadrazamı Said paşa bu hesap için hazırlanan mukaveleyi imza etmemek ki-yaset ve cesaretini gösteriyor. Fakat ne yazık ki halefi Said paşanın

eserini takip edemiyor. Ve Baron Hırş hazırladığı yeni mukaveleyi imza ettirmeğe muvaffak oluyor. Sadrazam namına Zihni efendiye imza ettirilen bu mukavele, Osmanlı hükümetinin malî tarihinde bir zillet vesikası olarak anılacaktır.

1894 de akdedilen 42,000,000 franklık bir istikraz 20,000,000 kûsur frangı Baron Hırşin avansının 1893 tarihindeki bakiyesine tahsis edilmiş ve istikraz mukavelesinin bir maddesi ile 64 yıl olarak tesbit edilen itfa müddeti dolayısıyla Şark demiryolları imtiyazı 1957 tarihine kadar uzatılmıştır.

Şebekenin Bulgaristan içinde kalan kısmının Bulgarlar tarafından zaptedilmesi üzerine 1909 tarihinde şirket ile yeni bir mukavele akdedilmiş ve esas mukavele hükümleri baki kalmak üzere yalnız malî hükümleri gene hükümet aleyhine olarak değiştirilmiştir.

Her mukavele değıştikçe ve yenilendiğe hükümleri devlet aleyhine ağırlaşan Şark demiryolları mukavelesi nihayet Lozan muahedesi mucibince yeni iktisadi şartlara uydurulmak üzere 1929 da yeniden akdedilmiştir.

Bu mukaveleye göre şirkete gayri safi hasılatın kilometre başına ayrılan hisse 12,000 franga çıkarılmış, artan paranın yüzde yirmi nisbetinin hükümete yetmiş beşinin şirkete verilmesi esas kabul edilmiştir. Bundan başka işletme masrafları çıktıktan sonra şirkete kalan bakiyenin 1,227,152 altın franklık bir garanti yekûnunu doldurması ve bu yekûn doldurulmadığı senelerde açığın % 5 faizi ile garanti hesabına geçirilmesi ve bu açığı kapatmakta kullanılmak üzere aynı hesaba alınması kararlaştırılmıştır.

Demiryolunun sahibi olmak itibarı ile şirketin koyduğu işletme sermayesinin asgarî beş misline sahip olan devlet, bu beş misli yüksek olan sermayesi ile münasip bir menfaat temin etmek şöyle dursun, kiracının haksız menfaatlerini temin mevkline düşmüştür.

Cumhuriyet hükümetinin biraz da hacil olan böyle bir vaziyette kalmamıza rıza ve tahammül gösterememesi gayet tabii idi. Nitekim sırası ve zamanı gelince her iş gibi bu iş de memleketin menfaatine en uygun bir şekilde ve kökünden halletmiştir.

Atina üniversitesinin yüzüncü yıldönümü

Şenlikler devam ediyor,
Yunan kralı ve dünya
üniversiteleri delegeleri
nutuklar söylediler

Atina 18 — Atina üniversitesinin yüzüncü yıldönümü şenlikleri devam ediyor. Bu sabah saat dokuzda delegeler üniversitenin Büyük salonunda toplanmışlar, bu toplantıya bütün nazırlar, elçiler iştirak etmiş, bilâhare kral refakatinde ailesi erkânı ve başvekil Metaksas olduğu halde salona gelerek alkışlarla karşılanmışlar.

Kral burada söylediği bir nutukta üniversitenin yüzüncü yıldönümü münasebetile milletin sevincine bütün kalbile iştirak ettiğini kaydettikten sonra üniversiteye hayırlı faaliyetler temenni etmiştir.

Bundan sonra Avrupa ve Amerika üniversitelerine mensub delegeler sıra ile nutuklar söylemişlerdir. Türkiye namına bay Muzaffer Göker de bir nutuk söylemiştir.

Dün Atinada bu münasebetle şenlikleri yapılmış, ziyafetler verilmiştir.

İSTANBUL HAYATI:

Şark köşesi

Geçen gün bir ahabla, yeni tanıştığım bir dostun ziyaretine gitmiştim. Aile reisi ticaret maksadıyla Anadolu'nun muhtelif semtlerinde dolaşmış, işini iyi idare etmiş, allesine rahat bir hayat temin edecek vaziyete geldikten sonra İstanbul'a naklederek Beyoğlunda bir apartman yaptırıp yerleşmiş kendisi hoş bir zat. Beyoğlunda bir kaç ecebi dost ta edinmişler. Biz gittiğimiz gün beş on kelime Türkçe ve çetrefil bir şive ile konuşmuştu. Oda da dereden tepeden konuşurken evin küçük bayanı elinde bir yığın teneke parçalarıyla geldi. Telâhla babasına sokuldu, tenekeleri gösterecek:

— Baba. Bunlar için yer hazırladım amma, dört tane havanla iki mangal daha isterim.

Baba şefkatle kızını okşayarak bize döndü:

— Kızım ev işlerine çok meraklıdır. Odaları kendisi düzelttiği gibi şimdi bir de Şark köşesi yaptı. Arzu ederseniz kızımın köşesini görelim..

Son zamanlarda bu kelimeyi sık sık işitiyor ve merak ediyordum. Küçük bayan eserini göstermeğe hazırlanan büyük bir sanatkar gururla önümüze düştü. Üst katta bir odaya girdik.

Etrafı gözden geçiriyordum.. Yere, güneşten renkleri kaybolmuş, her tarafta kırlar içinde âdî bir hal serilmiş. Ortada, üzeri sivri kapaklı kocaman bir bakır mangal. Etrafında yine aynı biçimde ve üzerleri yeşil, kırmızı paslar içinde daha küçük mangallar. Köşede şilteden bir minder. Üzerinde çubuk denilen eski, kocaman bir sigara ağızlığı, dört beş tane iri bakır sahanlar. Bir köşede derisi tuzla tabaklanmış, pis pis kokan bir koyun postekisi ve yanında taneleri kestane iriliğinde ve dört beş metre uzunluğunda sözüm ona bir tesbih. Kapının ardında, mezbahada kesicilerin giydikleri altı tahta ve yüzü kalın deriden yapılmış bir çift ayakkabı. Bir çocuk lazımlığı, pis bir leğen, âdi çamurdan yapılmış yemek tabağı şeklinde acı şeyler, yine çamurdan üydürülmüş, ağı kırık, pis bir testi. Cildlerini güveler kemirmiş, bilitizim tozlara gömülmüş eski kitap yığınları. Karşı köşede isli, çamurlu taş yığınları ve üzerinde uçları yanmış bir kaç odunla çıra parçaları. Yanında bir demir parçası ve bir çıkmak taşı.

Duvarlarda, tarih kitaplarında resimlerini gördüğümüz tunç devrinden kalma paslı, kırık bıçaklar, oklar, yaylar. Bir kenarda yırtık bir minder, önünde Piyer Lotiden tercüme edilmiş bir kitap. Ve daha ismini bilmediğim, şekillerini de şimdi unuttuğum acı şeylerle oda dolmuş. Tavanda da bir yağ kandili..

Küçük bayan bu garibeler arasında bize rehberlik ederek izahat verdi. Bu sevimli oda Şark vilâyetlerimizdeki evleri tasvir ediyormuş. Kitaba bakarak bunları tanzim etmiş. Bu izahat üzerine yanımızdaki ecebi misafir atıldı:

— Ne güzel manzara!.. Anadolu'yu gezerek bunları yerinde görmek isterdim..

O sırada ben de derin derin düşündüm. Anadolu'da Şark vilâyetlerinde epice dolaştım. Esasen doğum yerim de o taraftadır. Fakat güzel Şarkımızın hiç bir yerinde böyle gülmüş, acı şeylerde bir ev görmedim. Üstelik bu küçük bayan da babasıyla beraber

ŞEHİR HABERLERİ

Ecza fiyatları
Frank düştü,
fakat ecza fiati
ucuzlamadı

Dün bir mektup aldık. Mekteupta deniliyor ki: «Memleketimizde sarfedilen ilaçlardan mühim bir kısmı Fransa ve İsviçreden gelir. Hele spessalite denilen hazır ilaçların çoğu bu memleketlerden gelmektedir. Bu ilaçların azami satış fiyatları tayin edilmiştir.

Birkaç aydanberi Fransız ve İsviçre frankları yüzde 30 nisbetinde düştü. Halbuki ecza fiyatlarında bir değişiklik yoktur. Geçen sene kaç paraya satılıyorsa bu sene de aynı fiata satılıyor. Mantıktı olan bu gibi ecza fiyatlarının de üçte bir derecesinde ucuzlamasıdır.»

Karımızın yazdığı doğrudur. Sıhiye vekâletinin nazarı dikkatini celbederiz.

Elektrik şirketindeki kaçakçılık davası

Elektrik şirketindeki kaçakçılık davasına nisanın 28 inci günü ihtisas mahkemesinde başlanacaktır.

İki yangın

İtfaiye yetişerek ikisini
de çabuk söndürdü

Eminönünde Tahmis sokağında Doğruluk bakkaliyesinden yangın çıkmıştır. İtfaiye derhal yetişmiş, dört fiçı yağ, raflar ve tavan tahtaları kısmen yandı. Halde söndürmüştür.

Alemdarda Çatalçeşme sokağında 15 numaralı kunduracı dükkânında petrol lâmbası parlamış, tavan tahtaları ve iskemleler kısmen yandı. Halde ateş söndürülmüştür.

Sirt hamallığının lâgvi hazırlığı

Sirt hamallığının kaldırılması hakkında Belediye İktisad müdürlüğü tarafından hazırlanan projenin belediye reisliği makamınca tedkik edildiğini ve daimî encümenin kararı alındıktan sonra hemen tatbik edileceğini yazmıştı.

Belediye, sirt hamallığı kalktıktan sonra rihtimlarda, nakliye iskelelerinde vinç ve sair otomatik tesisatı yapmağa karar vermiştir. Bu maksadla belediye bu seneki bütçesinde 15 bin liralık bir tahsisat ayırmıştır. Bu tahsisatın hazırlanandan itibaren sarfedilmesi lazımdır. Fakat, sirt hamallığının daha evvel lâgvine başlanacağı için belediye, daimî encümen kararile, 937 bütçesinde bulunan bu paranın şimdiden sarfı için Dahiliye vekâletinden mezuhiyet istiyecektir.

ber Şarkta bulunmuş. Oldukça tahsili de varmış. Dayanamadım:

— Siz, Şarkta gezdiğiniz yerlerde bunları gördünüz mü?

Diye sordum. Genç kız kızarak ve elindeki tercüme kitabı gösterecek cevap verdi:

— Ben görmedim amma, işte bu kitapta yazılı..

Zavallı Şark!.. Seni kimlerden öğreniyoruz!..

C. R.

23 nisan

Cağaloğlundaki kütüphanede
çocuklar büyüklere
çay verecekler

23 nisan çocuk bayramı için her tarafta hazırlıklar devam etmektedir. Bayram için Çocuk esirgeme kurumu Eminönü kazası büyük bir program hazırlamıştır.

Bu programa nazaran 23 nisan sabahında bütün mekteplerdeki çocuklar birbirleriyle bayramlaşacaklar ve kendilerine şeker dağıtılacaktır.

Hazırlanan programın en yüklü ciheti çocuk kütüphanesinde yapılacaktır. Saat on dörtte çocuklar kütüphanenin önünden otomobillere binerek bütün şehri gezeceklerdir.

Saat on beşte kütüphaneye devam eden çocuklar belediye reisine, kendilerini himaye eden zevata, gazetecilere bir çay vereceklerdir. Bu çayda çocuklar kendi hazırladıkları nutukları okuyacaklardır.

24 nisan Şehzadebaşında Turan tiyatrosunda yalnız çocuklar için bir temsil verilecektir. Aynı günde Divanyolunda Şenbahçede birçok eğlenceler yapılacaktır.

25 nisan Gülhane parkında birçok çocuk eğlenceleri yapılacak, aynı günde Kumkapıda salıncaklarla, atlı karınlarla eğlenilecektir. 26 nisan Küçükpazarda atlı karınca ve salıncak eğlenceleri yapılacaktır.

Çocuk haftasının birinci gününden sonuna kadar 2000 çocuğun muhtelif sinemalara bedava girmeleri temin edilmektedir.

Bir sarhoş yakalandı!

Cebinden ve kuşağı
arasından çıkan şeyler

Dün gece Balıkpazarında bir meyhanede Şevket isminde bir adam körkütük sarhoş olmuştur. Şevket öteyi beriyi kıldığı için polisçe yakalanmıştır.

Şevketin üstü arandığı zaman gayet garib şeyler çıkmıştır. Polis memurları Şevketin cebinden ve kuşağının arasından şunları çıkarmışlardır: 4 rakı kadehi, üç kahve fincanı, iki yemek bıçağı..

Bir otomobil kazası

İsmail adında bir şoför sarhoş olduğu halde arabasına birkaç yolcu almış ve Taksim doğru yola çıkmıştır. Şoför arabasıyla birlikte Taksimde abidenin önünde kaldırıma çıkmış ve küçük parkın parmaklarına çarpmıştır. Otomobil kırılmış fakat nüfusça bir zayıt olmamıştır.

Bir çocuk pencereden düştü
yaralandı

Galatada oturan Alber adında birinin üç yaşındaki çocuğu Moiz pencereden sokağı seyredirken, fazla sarkmış, aşağı düşmüştür. Yaralanan Moiz hastaneye kaldırılmıştır.

Kilisenin camılarını silerken düştü
yaralandı

Balatta Zita adında bir kadın Balat kilisesinin çan kulesi yanındaki camıları silerken ayağı kaymış yere düşmüştür.

İki bacağı kırılan Zita kendinden geçmiş bir halde hastaneye götürülmüştür.

Menba suları

Karakulak ve
Sırmakeşte yeni
tesisat yapılacak

Karakulak ve sırmakeş sularının şehir hududu dahiline alınması için belediye, geçenlerde şehir meclisinden bir karar almıştı. Bu karar, resmî muamelesi tekemmül ettirilmek üzere bugünlerde vilâyet idare heyetine gönderilecek, bundan sonra da tasdik edilmek üzere Dahiliye vekâletine sevk edilecektir.

Belediye, İstanbul mühim bir kısmında kullanılan bu iki suyun son zamanlarda bakımsız kaldığını ve kaynaklarında bazı tesisat yapmak lazım olduğunu düşünerek meclisten bu kararı almıştır. Karar tasdik edildikten sonra belediye sular idaresi, iki suyun el dokunulmadan kaynaklarından kaplara doldurulması ve temiz surette nakledilmesi için buralarda bazı makineler koyacaktır. Bunun için sular idaresi bir proje hazırlamaktadır.

Gazi köprüsü

İnşaat bitinceye kadar
istimlak işleri de bitirilecek

Gazi köprüsünün demir kısımlarının inşasına nihayet bir ay sonra başlanacaktır. Köprünün iki senede biteceği muhakkak görülmüyor.

Belediye köprü bitip de umuma açıldığı zaman, gerek Azapkapı, gerek Unkapanı tarafından şehre doğru uzanan yolları da yapmağa karar vermiştir. Bu yolların istikameti evvelce hazırlanmıştır. Ancak köprü üzerinden geçecek olan yeni tramvay şebekesinin katı güzergâhını tayin etmek lüzumlu görülmüyor. Şehirclilik mütehassısı B. Proste şehrimize geldikten sonra köprünün üzerinden geçecek yeni tramvay şebekesinin İstanbul ve Beyoğlu taraflarındaki güzergâhını tayin edecek ve bir rapor verecektir. Mütehassısın vereceği raporun Nafia vekâleti tarafından tasdik edilmesi lazımdır. Yeni istikamet Nafia vekâletince de tasdik edildikten sonra Beyoğlu ile İstanbulu birbirine bağlayacak yeni bir tramvay şebekesi kurulması mümkün olacaktır.

Nafia vekâleti bu yeni güzergâhtaki nakliyatın tramvay işletmek suretile teminini muvafık görmezse o zaman belediye getireceği 200 otobüsten bir kısmını bu hat üzerinde işletecektir. Maamafih münakalatın temini ne suretle muvafık görülürse görülsün gene bu yolların açılması ve yeni güzergâhın katı olarak tayini lâzım gelmektedir. B. Proste'un hazırlayacağı proje vekâletçe kabul edildikten sonra birkaç sene evvel Unkapanı ile Şehzadebaşı arasında başlayan istimlakın tamamlanmasına çalışılacaktır. Bundan sonra Azapkapı ve civarındaki istimlake başlanacaktır. İstimlak işlerinin bitmesi ve yolların açılması, köprünün açılma töreni yapılmaya kadar mümkün olacaktır.

Bir çırpıda

Camdan Adam

Almanların yaptıkları meşhur «Cam adam» Hitlerin emriyle 937 sergisi için Parise gönderilmiş, bütün Paris «Cam adam»ı sabırsızlıkla bekliyormuş. Bu cam adamı Almanlar tamam altı senede yapmışlar.. «Cam adam» aynen bir insan şeklinde imiş. İçinin her uzvu camdanmış. Bunun karşısında insan vücudunun bütün dahili teşkilâtı, azanın bütün hareketi en ince teferruatına kadar görülmüyormuş..

Bunları okuduktan sonra insanların etten ve kemikten yaratıldıklarına sevindim.. Ya biz de camdan olsaydık..

Tasavvur edin gayet sık bir uzakta ahab.. sizinle beraber Floryaya gidiyor. Sık ahabınız:

— Monşer, diyor, yemekte biraz abur cubur kaçırmışım. Siyah havay yedim, sonra muz yedim.. şimdi midem ağrıyor.. ne yaparsınız? Siyah havayı de pek severim.. yemeklerde biraz olsun yemesem yapamam..

Ahabınızla plaja giryorsunuz.. soyunuyorsunuz, o yalnız bir deniz donile meydana çıkıyor.. camdan midesi gözünü önüne seriliyor..

Bir de bakıyorsunuz ki camdan midenin içinde fasulye piyaz..

Yahud bir mecliste bir tamdik mütemadiyen:

— Benim zekâmın üstüne zekâ yoktur. Benim aklımın üzerine aklılı yoktur..

Diye öğünüp duruyor.. Böyle atıp tutan zatın kafasına bakıyorsunuz.. camdan kafasının içinde çorba kaşığı kadar bir beyin..

Siz şimdi gelin de bu zatın zekâsına inanın bakalım..

Sonra bütün bunlardan başka en mühim şey kırılmak tehlikesi..

Sokağa çıkıyorsunuz. Bir randevunuz var, güzel, genç bir bayanla buluşacaksınız..

Bir caddenin geçerken yaramaz bir çocuk bir taş fırlatıyor.. çat.. aman yahu.. gitti burnunuz.. Ucundan kırıldı. Şimdi siz gelin de bu kırık burnunla randevunuza gidin..

O zaman doğru porselen, kırık tabak tamir eden esnafa kıyarsınız. Burnunuzun parçası elinizde:

— Aman.. diyorsunuz.. Şunu yapıştırıver!..

H. F.

İthali yasak edilecek ahşap deniz
nakil vasıtaları

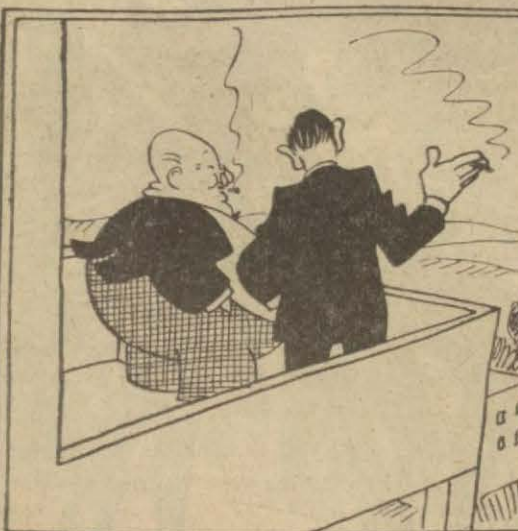
Ahşap deniz nakil vasıtalarının memlekete girmesinin yasak edilmesi düşünülmüyor. Çünkü memlekette bu sanayinin kökleşmesine çalışılmaktadır. Şehrimizde ahşap deniz nakil vasıtaları yapılmakta, yalnız bunların motörü hariçten gelmektedir. Kasımpaşa tersanesinde tadilat yapıldıktan sonra burada büyük küçük her nevi gemiler inşa edilebilecektir.

Şel gaz kumpanyasıyla yapılan
mukavele

Belediye ile İngiliz Şel gaz kumpanyası arasında yapılan mukavele, tasdik edilmek üzere Dahiliye vekâletine gönderilmiştir.

Bu mukaveleye göre kumpanya, Boğaziçinde 250 bin lira sarf ile 8500 ton hacminde petrol, benzin ve sair her nevi tutuşucu maddeler alabilecek depolar tesis edecektir. Bu tesisat ileride belediyeye terk edilecektir. Mukavelelerin bugünlerde tasdik edilerek gönderileceği tahmin ediliyor.

Bay Amcaya göre...

— Yazı da, sonbaharı da, kış da severim bay Amca Amma...

... İlkbaharı hepsinden çok severim!

... Sokaklar belediyenin himmetine uğramış gibi ne çamurlu, ne tozlu dur!

... Hele tabiat!... Dağlar, bayırlar, ağaçlar papatyalarla süslü yeşil, yeni mantolarını giyerler...

B. A. — Aman yavaş söyle, karın içerde seni dinliyor!..

İktisadî ve malî hafta

İktisadî buhran bitiyor mu? - Dünya piyasalarında ve İstanbul borsasında vaziyet

Maddi delillerini görmemekle beraber umumî buhranın artık zail olduğu ve dünya ekonomisinin tekâmüle doğru yürüdüğü Avrupa'da salâhiyetler şahsiyetler tarafından bu son zamanlarda o kadar çok tekrar ediliyor ki, ister istemez bu teminata kapılıyor, kendimizi mesud bir devrenin arifesinde zannediyoruz.

Bu sefer söz söyleyen adam müşkül bir zamanda mevkiî iktidara gelen ve iki üç sene gibi kısa bir zaman zarfında memleketini iktisadî yıkından kurtaran Belçika hükûmeti reisi Van Zeeland'dır. Amerika üniversitelerinde tahsil gören ve birçok hususlarda Rooseveltin eserine iktifa eden bu genç ve sempatik devlet adamı: «Buhran geçmiştir, malî vaziyetimiz dünyanın en sağlamlarından, içtimai ve dîni sulh ve sükûn temin edilmiştir» diyelebiliyor. Yarın yapılacak işler hakkında da bilhassa orta tabakadaki halkın arzularını karşılamak üzere vergi mekanizmasını sadeleştirceğini ve birçok islahat meydanında artık alınmasına lüzum kalmıyan buhran vergisini de kaldıracağını söylüyor.

Bir memleketin dahili vaziyeti ne kadar fena olursa komşuları da o nisbette mutazarrır olur ve fenalık umumileşir. Bunun tersine olarak bir memleketin işleri ne kadar iyi giderse komşuları da bu iyilikten müstefid olur, refah da umumileşir. İşte bu refahdan hem hisse beklemek, hem de dünya ekonomisine yardım etmek niyet ve ümidle bu hafta zarfında Almanya ekonomî nazırı ve Reichsbank reisi doktor Schacht'ın Brükselde mühim müzakerelere giriştiğini öğreniyoruz. Avrupa siyasi ve iktisadî mahafili bu görüşmelere ve bunları müteakip doktor Şachtın mayıs iptidasında Pariste yapacağı temaslara çok ehemmiyet vermektedir. Bu mahafilin kanaatine göre dünya sulhünün anahtarı Almanyanın elinde bulunmaktadır. Almanyanın siyasi cephede infiradına âmil olan sebep, ilcaatin sevkile tatbiki mecbur kaldığı iktisadî autarchie (kabağuna çekilme, kendi kendine iktifa) sistemidir. Binaenaleyh ilk yapılacak iş Almanyaya bu sistemden vaz geçmesini temin edecek menfaatler göstermek ve bu suretle serbes mübadele esasını umumileştirmektir.

Bu hafta zarfında hükûmetimiz de Almaya karşı bir müsaadekârlıkta bulunmuştur. Okuyucularımız bilirler, Almanyanın bize klering hesabından 30 milyon lira kadar borcu vardır. Bu yekûn günden güne kabağı için bundan birkaç hafta evvel hükûmetin emrile Merkez bankamız, bu klering hesabından ihracat tacirlerimize yapılan avansı kesmiş ve diğer taraftan Almanyadan buraya altı ay veya daha büyük vadelerle ödenmek üzere gönderilen mal bedellerinin peşin olarak yatırılması mecburiyetini vazeylemişti. Hükûmetimiz son itihaz ettiği kararla bu peşin ödeme mecburiyeti yerine üç ay vade ile tediye usulünü kabul etmiş ve bu sayede hem ithalat tacirlerimize bir suhulet göstermiş, hem de Alman ihracatını teşvik suretile klering hesabının tevaazününe imkân bahşeylemiştir.

Dünya piyasaları

Amerikada fiatlar sağlamdır. Haricîten altın akını tevali ediyor ve hükûmet buna karşı bir tedbir bulamıyor. Londrada maden fiatleri gene canlandı. Berlinde harp endüstrisi kâğıtları müstesna, diğer kâğıtlar azıcık tereddüd gösterdiler. Brüksel ve Amsterdam piyasaları iyidir. Fransa'da bitmez tükenmez grevler vuku bulmakta ve bu grevlerin ekserisi ciddi bir sebebe müstenid olmayıp fikri tesanüd ve hakikî grevcilere sempati-den ileri gelmektedir. Bu gidişle umumî sergi vaktinde açılmıyacağı benziyor. Paris borsasında devlet rantlarında gene gerilemeler vardır.

İstanbul borsası

İstanbul menkul kıymetler ve kam-

biyo borsası hafta zarfında hiç canlılık gösteremedi. Faaliyetin yeniden başlamasına mâni olmak üzere geçen hafta işaret ettiğimiz sebep elân bakidir: Frangın tekrar yüzde üç nisbetinde sukut etmesi ihtimali, Fransadan da temayüller zayıf gösterildiği için yüzde 7 buçuk faizli Türk borcu kâğıtlarında yirmi otuz kuruş kadar bir gerileme vardır. Cumartesi akşamı kapanış fiatleri şunlardır:

Birinci seri 20,65 lira

İkinci seri 20,20 lira

Üçüncü seri 20,10 lira

Anadolu grubu üzerine muameleler yalnız Sivas ve Erzurum eshamile mübadele işlerine inhisar etmiştir. 16 nisan'dan itibaren Ergani tahvillerinin kuponları tediye edildiği için bundan böyle Anadolu tahviline mukabil Ergani tahvili de alınabilecektir.

Hisse senedleri 23,75 lirada

Tahviller 39,95 lirada

Bonolar 44,85 lirada kaldı.

1918 tarihli istikrazı dahili tahvilleri 98,50 kuruş, Sivas - Erzurum ve Ergani kâğıtlarına 95 kuruşa alıcı vardır.

Merkez bankası 93,75 lirada kaldı. Osmanlı bankası 32 lira, İş bankası kuponuz 9,90 lira etmektedir. Selânik bankasının nominal fiatı 2 liradır. 1 mayıstan itibaren bu bankanın beheri 100 franklık eski iki adet hisse senedine mukabil A tertibinden 8,29 lira nominal kıymetinde bir hisse senedi ile B tertibinden, nominal kıymeti muharrer olmayıp yalnız temettüe iştirak edecek olan bir hisse senedi verilecektir.

Endüstriyel kugıldanmış meyandında Aslan çimento da 14,40 lirada 40 kuruş bir tenezzül vardır. Sebebi haricîten külliyyetli miktar çimento ihtiline müsaade edilmesidir. İttihad değirmencilik 11,10; Şark değirmencilik 0,95; Bomonti 10,65; Terkos 11,25; Umum sigorta şirketi 10,50; hali tasfiyede reji şirketi 1,65; tramvay 16; Şirketi Hayriye 16; Ominyom 0,90 lira etmektedir.

Borsa harici muamelât

Türk altını gene iki kuruş kadar yükselerek 1046 kuruşa kaldı. Mısır kredi fonisyelerinin fiatı: 1903 tertibi 104, 1911 tertibi 93,50 liradır.

“AKŞAM,” in Çocuklar için tertib ettiği resimli müsabaka

Hayvan resimlerinin neşri bitti

Evvelce de bildirdiğimiz üzere, müsabakaya iştirak etmek için (20) tane resmi biriktirmiş olanlar, resimlerde gördükleri hayvanların (hangisi hangisine düşman) ise onları yanyana yapııştırıp aşağıdaki adrese göndermelidirler:

«Akşam gazetesi Çocuk dünyası resimli müsabaka memurluğuna» Dikkat:

1 — Gönderilecek mektuplardaki isim ve adreslerin okunaklı olması,

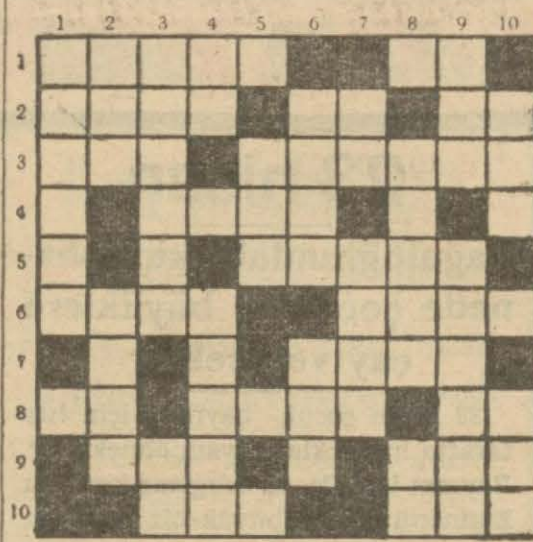
2 — Neşredilen (20) tane resmin tamam bulunması şarttır.

3 — Bu müsabakaya aid mektuplar (1 mayıs 1937 cumartesi) günü saat 17 ye kadar kabul edilecektir.

15,000 liraya satılık apartıman

Kurtuluş tramvay caddesi üzerinde ve durak yerinde altışar odalı üç ve üçer odalı üç yani altı daireyi ve altında bir dükkânı muhtevi güneşli, havadar iyi bir apartıman on beş bin liraya satılıktır. (Akşam) ilân memurluğuna müracaat. Telefon 24240

BULMACAMIZ

SOLDAN SAĞA:

- 1 — Bir yemiş (5) Nida (2)
- 2 — Minarede okunan (4) Zaman (2) Nida (2)
- 3 — Karadenizli (3) Kibir (6)
- 4 — Deniz dibi elması (4)
- 5 — Sıcak kaynak (5)
- 6 — Şimendifer (4) Kuru değil (4)
- 7 — Eski zaman kadınlarının tirank boyası (4)
- 8 — Hınç (2) Bir isim (4) Nota (2)
- 9 — İsyen eden (4) Gerilmiş deri (3)
- 10 — Büyük (3) Vermek (3)

YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — İdamı infaz eden (6)
- 2 — Cefa (3) Yalvarma (4)
- 3 — Ödev (6) Nota (2)
- 4 — Ayı yuvası (2) Kıt (5)
- 5 — Tatlı değil (3)
- 6 — Vazifeden çıkarmak (4) Kıyı tozu (3)
- 7 — Sual (2) Sıcaklat (4)
- 8 — Ağdalı şeker (5) Nida (2)
- 9 — Dinsiz (3) Marka (6)
- 10 — Koz (3) Yapmak (3)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa: 1 - Kelepir - Ta, 2 - Ez - Ak, 3 - Sağma - Kaya, 4 - Saim, 5 - Tali, 6 - İt - Ren, 7 - Baro, 8 - Kaktık, 9 - Mayo, 10 Ayan - Nalin.

Yukardan aşağı: 1 - Kestane - Ma, 2 - Eza - Tay, 3 - Çayır - Ya, 4 - Tan, 5 - Prasa, 6 - Yakın, 7 - Rakit - Ra, 8 - Kamarot, 9 - Yele - İl, 10 - Ana - İnek.

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta itihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

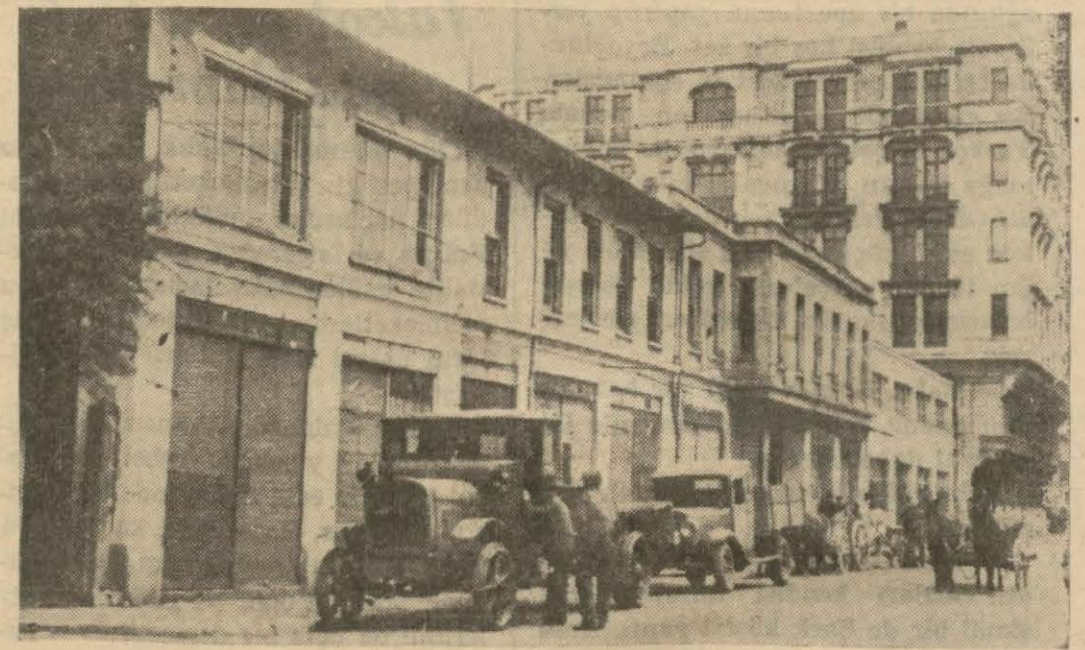
Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Sefer 7 — Ruzu Kasım 163
S. İsmak Güneş Öğle İkinci Akşam Yatsı
E. 8,34 10,23 5,21 9,06 12,00 1,38
V. 3,26 5,15 12,3 15,59 18,53 20,30

İdarehane: Babıâli civarı
Acımusluk Sok.
No 13

Galata rıhtımında meydan açılmasına başlanıyor

Meydan Merkez rıhtım hanile Deniz ticaret müdürlüğü arasındaki sahada olacak

Galata rıhtımında Merkez Rıhtım hanı ve meydanın açılması için yıktırılacak binalardan bir kısmı

Liman umum müdürlüğü ile belediye arasındaki ihtilâflar halledilmiştir. Yalnız, Halicin Galata kısmında liman amelesi için bina yapılmak üzere satın alınması istenen arsaya çok yüksek fiat takdir edilmesi dolayısıyla liman idaresi şimdilik bu arsayı almaktan vazgeçmiştir.

Galatada açılacak meydan, ve Çini-li Rıhtım hanının önündeki sokağın kapatılması hakkında anlaşma olduğundan liman idaresi icabeden hazırlıklara başlamıştır. Meydan Merkez Rıhtım hanından deniz ticaret müdürlüğüne kadar uzanacaktır. Bu münasebetle hanla deniz ticaret müdürlüğü arasındaki bahçeli kahvehane ile diğer binaların istimlakine yakında başlanacaktır.

Galata meydanile müstakbel Galata yolcu salonuna giden, Merkez Rıhtım hanının deniz tarafındaki yol arasına büyük bir kapı konacaktır. Bu yolun diğer ucuna da ikinci bir kapı daha yapılacaktır. Liman idaresi bu iki kapıyı sipariş etmiştir.

Kapılar karşılıklı olarak ortalama bir vaziyette konacak ve her iki taraflarına da parmaklıklar yapılacaktır. Bu kapılardan biri Galata meydanına, diğeri, Çini-li Rıhtım hanının önündeki kapanacak olan sokağın nihayetine, yani arka taraftaki caddeye açılacaktır. Salonun bu iki rıhtım kapısından sonra müstakbel binanın arkasındaki büyük caddeye açılacak olan asıl büyük kapı bulunacaktır. Salona giriş ve çıkış şekilleri bu kapılara göre ayrıca tanzim edilecektir.

Yolcu salonu inşaatı ile beraber Galata meydanının yapılmasına da aynı zamanda başlanacaktır. Meydanın tam ortasına renkli sular fışkırtan bir havuz yapılacak ve buraya Atatürk'ün bir heykeli dikilecektir.

Merkez Rıhtım hanının arkasından Denizyolları idaresi müdürlüğüne kadar uzanan cadde esaslî şekilde tanzim edilecek, şimdiki yük arabaları oradan kaldırılacaktır. Caddenin boydan boya asfalt yapılması düşünülmüştür.

Karamanda kültür işleri

Karaman (Akşam) — Karamanda kültür işleri süratle ilerlemektedir. Karamanda biri tam devreli üç ilk okul ile bir orta okul vardır. Tam teşkilâtli olan ilk okul Gazi okuludur. Burada 398 talebe okumaktadır. Diğer iki okulda 332 talebe mevcuttur. Orta okulun talebe mevcudu 250 yi bulmaktadır. Karamanın mülhakatındaki ilk okullarda okuyan talebenin miktarı da 1622 yi bulmaktadır.

Beyoğlu Halkevinden

21/4/937 çarşamba günü akşamı saat 20,30 da Evimizin Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Nuruziya sokağında parti binasındaki temsil salonunda büyük şair Abdülhak Hâmidin yüksek hatırasını taziz için bir tören yapılacaktır. Bu törene herkes gelebilir.

- 1 — Tören bir hitabe ile Ev başkanı B. Ekrem Tur tarafından açılacak.
- 2 — Hâmidin hayatı (Semih Mümtaz)
- 3 — Hâmid hakkında ihtisaslar (Mithat Cemal)
- 4 — Hâmid hakkında bir şiir (Şükûfe Nihal Başar)
- 5 — Hâmidin edebî şahsiyeti (Refik Ahmed Sevgilî)
- 6 — Hâmidin son günleri ve son eseri (İsmail Hâmi Danişmen)
- 7 — Hâmidin şiirlerinden bazı parçalar (İsmail Habib)

Bu akşam SAKARYA sineması
MAGDA SCHNEIDER — VOLF ALBACH RETTY — GEORG ALEXANDER ve LEO SLEZAK
gibi sevdiğiniz büyük artistleri, neşeli, sevimli ve çok güzel

VIYANA SEVDALARI

büyük VIYANA OPERETİNDE takdim edecektir. TELEFON : 41341

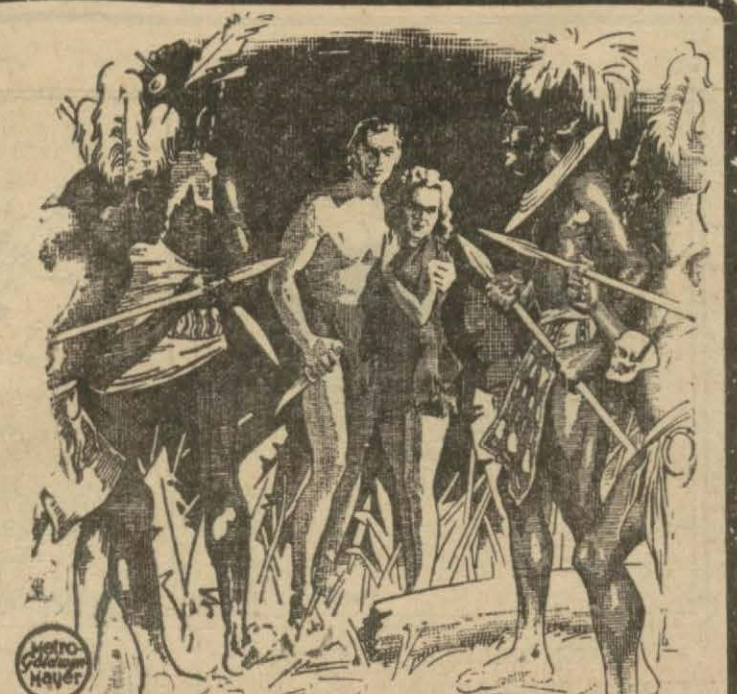
Bugün son matinesine kadar ZEHİRLİ SEVDA zengin film.

Binlerce Fil - Arslan - Kaplan - Timsah vesair vahşî hayvanlarile harikahî sergüzeşler, aşk ve heyecanlı nefis maceralarile

Balta görmemiş
ormanların
hakimi
Hakikî

TARZAN
Johnny Weissmuller
Maureen O'Sullivan

TÜRKÇE SÖZLÜ
TARZAN KAÇIYOR
ŞAHESERLER ŞAHESERİ
BUGÜN MATİNELERDEN İTİBAREN
İPEK SİNEMASINDA

SİYASİ İCMLAR

İspanyada kontrol başlıyor

İspanyadaki dahili harbin hariçten iki muharip tarafa silâh ve gönüllü namını taşıyan muhariplerin gönderilmesi yüzünden bir Avrupa harbini doğurmasına mani olmak için Londra'daki beynelmül komisyonun kararları kontrol bugünden itibaren nihayet tatbik ediliyor. Fransanın ve Portekiz'in ve İngiliz müstemlekesi Cebelüttrik İspanya hududları boyunca memur bitaraf müşahideler ile İspanyaya mücavir ecnebi limanlardaki bitaraf memurlar ve İspanyayı uzaktan abluka eden İngiliz, Alman, Fransız ve İtalyan harp gemileri İspanyaya silâh ve gönüllü muharip girmelerini artık bülül mendeceklerdir.

Bu müessir kontrolün vazedilmesini müteakip aynı komisyon İspanyaya evvelce girmiş olan ecnebi gönüllü muhariplerin geri alınması meselesi ile meşgul olmuştur. İtalya eski itirazında ısrar etmemiştir. Sovyetler birliği dahi İspanyaya, ahiren külliyetli miktarda İtalyan muhariplerinin gönderilmesine aid yaptığı şikâyet ve teşebbüsten vazgeçmiştir. Beynelmül komisyon şimdiye kadar mütemadiyen çarpışan ve biri hâlis ko-

münist ve diğeri tam faşist bulunan bu iki büyük devletin fikirlerinde karışıklı feragat göstermeleri üzerine Londradaki hava anlaşmaya müsaide bir hal almıştır.

Bunun için eski gönüllülerin nasıl geri alınacağını tayin için teknik komitesi bir plan hazırlamağa memur edilmiştir. Bu suretle gönüllü meselesinin kökünden halline zemin hazırlanmış oluyor. Londradaki komisyon da alâkadar devletlerin arasında vücutta gelen bu anlaşma İtalya ile İngiltere arasındaki münasebatta dahi ehemmiyetli selâh hasıl etmiştir.

İki taraf matbuatı bu selâhtan memnuniyet göstermektedir. İtalyanlar kendi dava ve noktai nazarlarının üstün olduğunu iddia ediyorlar. Çünkü milletler cemiyeti kenarda kalarak alâkadar devletlerin arasında doğrudan doğruya anlaşma olması İtalya ile Almanyanın şiddetle itiraz ettikleri müsterek emniyet danasına yeni bir darbedir. Diğer taraftan İngiltere de yeni kralın taç giyme merasiminin beynelmül havada huzur ve sükün içinde yapılacağı İngilizleri çok sevindirmiştir.

Feyzullah Kazan

Anasını yaralıyan çocuk

Bu işi namus yüzünden yaptığını söylüyor

İzmir (Akşam) —

Kemal-

paşalı on üç ya-

şında Kemal a-

dında bir çocu-

ğun anası Hedi-

yeyi tabanca ile

yaraladığını bil-

dirmişti. Ke-

mali bu hareke-

te sevkedene âmil

otuz altı yaşın-

daki anasının

beğenilmeyen ve

hoş görülmiyen

bir hayat yaşamasıdır. Kemal

Mezarlıkbaşında Necibin kahvesinde

çıraklık ediyor, babası Mehmed de

seyyar macun satıcılığı yapıyor. Ke-

malin anası Hediye, sık sık evden ka-

cıyor, ötede beride haftalarca kaldı-

ktan sonra eve dönmüyormuş. Son za-

manda Hediye Kemalın akrabasın-

dan Çolak Hüseyinin evine kaçmış, bir

haftadan beri eve dönmemişti.

Anasının, yabancı erkeklerle bu

tarzda görüşmesini bir türlü hazme-

demiyen küçük Kemal, etrafındakile-

rin, belki de babası Mehmedin teşvikile

le üç liraya bir tabanca tedarik etmiş,

Çolak Hüseyinin evine gitmiş ve ora-

da bulduğu anasına tabancayı ateş

ederek Hediyei göğsünün sağ tara-

fından ağır surette yaralamıştı. Ço-

cuk, bu cinayeti işledikten sonra kaç-

mışsa da zabıtaca tabancasile birli-

kte yakalanmıştır.

Küçük Kemal diyor ki:

— Anamın çirkin hareketi beni

çok üzüyordu. Bu namus meselesinin

nasıl temizleneceğini çok düşündüm,

kahvede çalışarak biriktirdiğim para

ile bir tabanca aldım. Bundan baba-

mın haberi bile yoktu. Ben babama:

— Annemin bu gidişi nereye vara-

cak? diye sordum. Bana:

— Sakın anana bir şey yapmağa

kalkışma, Allaha bırak.

Dedi. Birkaç defa anama haber yol-

ladım, eve dönmelerini bildirdim. Bera-

ber yaşadığı Çolak Hüseyine şikâyet

etmiş. Hüseyin, kahveye geldi, beni

tehlikeli etti:

— Seni gebertirim, dedi, beni ana-

mın aleyhine kim tahrik ettiğini sor-

du. Ben de kızgınlıkla:

— Kahveci Osman. Dedim. Halbu-

ki Osmanın bunda alâkası yoktu.

Anamın aldığı yaradan ölmesini te-

menniyordum. Bu namus meselesi

bence başka türlü temizlenemez.

Yaralı Hediye çok ağır ve tehlikeli

vaziyettir. Adliyece tahkikata de-

vam ediliyor.

İş kanunu

Üçüncü mntakada iş beyannamelerinin tevzii bitmek üzere

İş kanununun tatbikatı için hazırlıklara devam ediliyor. İş dairesi üçüncü mntaka amiri baş müfettiş bay Haluk bugünlerde Zonguldak'a gidecektir. Bay Haluk Zonguldak'ta iş yerlerine iş beyannamelerinin dağıtılmasıyla meşgul olacaktır. Bu suretle üçüncü mntakaya dahil bütün vilâyet ve kazalardaki iş yerlerine beyannamelerin dağıtılması bitirilecektir.

Diğer taraftan, iş kanununun tatbikine esas teşkil edecek olan nizamname henüz çıkmamıştır. Bu münasebetle tatbikatta güçlüklerle tesadüf olunmaması için nizamnamenin biran evvel alâkadarlara tebliği beklenmektedir. İş dairesinden başka resmî, hususî bazı iktisadî teşekküller de kanunun tatbikatı sırasında çalışacak, bu arada millî sanayi birliği de konferanslar tertip ederek işçilere kanunun ehemmiyetini anlatacaktır. Bu nizamnamenin başka iş kanununun ikinci maddesinde tarif edildiği şekilde bir de talimatname hazırlanması kuvvetle muhtemeldir. Bu talimatname ondan az işçi çalıştıran müesseseleri de kanuna tâbi tutacaktır. Böylelikle bazı iş yerlerinin kanundan kaçmak için işçi adedini azaltmaları, ameleye yol vermeleri gibi yolsuzlukların önüne geçilecektir.

Ceza muhakemeleri usulü kanununda tadilat

Tadilatın hedefi uzak ve sarp yerlerde adaletin süratle tecellisini temin etmektir

Ankara 17 (Akşam) — Memleketimizin bazı yerleri jeolojik teşekkülleri itibarile çok sarp araziye maliktir. Bu gibi yerlerde kurulan köy ve nahiyelerin çok geniş bir saha işgal etmelerine mukabil nüfusu azdır.

Bu hal oralarda bazı kanunların ve bilhassa ceza muhakemeleri usulü kanununun tatbikini çok güçleştirir. Tatbikatta muhtelif şekillerde tecelli eden bu güçlüklerin en mühimmini, ekseriya bir çok müşkülâtla elde edilen suçluların hazırlık ve muhakeme safhalarında serbes bırakılmaları zarureti hasıl olunca bunların bundan bilistifade izlerini kolaylıkla kaybederek kaçmaları teşkil ediyor. Bundan her ne kadar er ve geç yakalanıp lâyik oldukları cezaya çarptırılıyorlarsa da aradan geçen müddet içinde cezanın tehzib edici tesirleri azalıyor.

Sonra yine ceza usulümüzde iddia-name tebliği, sorgu hakimi ve mahkeme tarafından ittihaz olunan tevkif kararlarına itiraz hakkı gibi netice üzerine pek de müessir olmiyan bazı merasim vardır ki bu merasimin bu gibi yerlerde tatbiki adaletin süratle tecellisine mani teşkil ediyor.

İşte bunları ve bunlara benzer diğer bazı güçlükleri önlemek için memleketin böyle bir takım coğrafi ve mahallî hususiyetler arzeden bazı yerlerinde; adalet teminatının ana hükümleri mahfuz tutulmak şartıyla, umumî usul kanunundaki muamele ve mühletlerden bir kısmının kaldırılması veya kısaltılması bir zaruret halini almıştır.

Netekim hükümet zarurete uyarak, ceza muhakemeleri usulü kanununun koyduğu prensiplerden ayrılarak bazı istisnaları ihtiva eden bir kanun projesi hazırlayarak Büyük Millet Meclisine vermiştir. Bu proje encümenlerde müzakere edildikten sonra umumî heyete sevk edilmiş iken adliye encümeninin talebile yine bu encümene geri verilmiştir.

Proje; hazırlık tahkikatı, ilk tahkikat ve duruşma başlıkları altında üç fasla ayrılan 37 maddeden mürekkeptir.

Ceza muhakemeleri usulü kanununun takib vazifeleri ile tahkik ve hüküm vazifelerini birbirinden tamamen ayırması, şahsın emniyet ve hürriyetine taalluk eden bütün salâhiyetleri sureti mutlakada hakime vermiştir.

Ancak bu kanunun tatbik edileceği yerlerde suçluyu ele geçirmenin müşkülâtından ve suçun ikamî müteakib ele geçmemiş veya serbes bırakılmış olan suçluların memleketin asayiş için tehlikeli bir unsur halini almalarından ve tahkikatı işkâl etmelerinden dolayı Cumhuriyet müddetumüsine hazırlık tahkikatında ele geçecek suçlunun tevkifi salâhiyeti verilmiştir.

Maamafih bu tevkif salâhiyeti mutlak olmayıp hukuku âme davasının açılmasına kadar inuteber olacak ve her halde biraydan fazla devam etmeyecektir.

Bu gibi yerlerde işlenmekte olan suçların vehameti dolayisile içtimai bünye üzerindeki sarsıntıların bertaraf edilmesi ve muhitte müessir bir intiba husule getirilebilmesi için en kısa bir zamanda cazaya çarptırılması projede birinci derecede göz önünde bulundurulmuştur.

Bunun için ağır ceza cürümlerden maznun bulunanların ilk tahkikat sırasında tevkiflerine lüzum görülmemiş olsa bile son tahkikatın açılması kararı ile tevkifleri ve duruşmanın mevkufen yapılması mecburiyeti konulmuştur.

Aynı mevzu kanunun tatbik olunacağı yerler vekiller heyeti tarafından tayin olunacaktır.

Bandırmada tütüncülük İşçiler bir an evvel imalâthanenin faaliyete geçmesini bekliyorlar

Bandırma (Akşam) — Şehrimizde tütüncülüğün faaliyet merkezi olan İnhsarlar depolarında hümmalı bir çalışma göze çarpmaktadır. İnhsarın burada dört büyük deposu vardır. Gönen, Çakır, Agonya, Balikesir, Manyas ve Kapıdağ mntakalarında idare namına satın alınan tütünler kâmilan bu depolara gönderilmektedir. Burada muayeneleri yapılan tütünler partiler halinde işlenmek üzere hazırlanmaktadır.

İmalâthanenin pek yakında açılacağı ve Bandırmada stok edilen tütünlerin işlenmesine başlanacağı burada büyük bir sevinç uyandırmaktadır. Senelerdenberi bu imalâthanelerde işlemekte bulunan 200 aile imalâthanenin biran evvel açılmasını beklemektedir.

İzmir vilâyetinde yonca ekimi

İzmir 18 — Ziraat vekâleti hayvanatın gıdasını arttırmak maksadile bu yıl geniş mikyasta yonca ekimi yapılmasını kararlaştırmış, İzmir'e 500 kilo yonca tohumu yollamıştır, bu tohumlar kazalarda rençbere tevzi edilecek ve sulak yerlere ve kabili zerre olan mntakalara ekilecektir.

Kayadaki inekhane içinde ayrıca yoncahklar tesis edilecektir.

Ziraat vekâleti, bu husus için gönderdiği bir tamimde yoncalık tesis eden her çiftlik bu yoncalıktan istifade derecesini; senede kaç defa biçtiğini ve her biçişte ne kadar mahsul aldığını bildirmesini de tavsiye etmektedir.

Kız kolejinde müsamere

Dün Arnavutköy kız kolejinde bir müsamere verilmiş, talepler tarafından Grandük isimli bir piyes temsil edilmiştir. Talebeler piyesin temsilinde çok muvaffak olmuşlar, müsamerede talebelerin ailelerinden

mürekkkep büyük bir kalabalık hazır bulunmuştur.

Yukarıdaki resimde kollej talebelerini piyesin temsili sırasında görürsünüz.

DÜNYADA neler oldu? neler oluyor?

Tuhafliklar

Amerikada Ohio eyaletinde, Allen şehrinde Ralf Marşal adında bir zat var. Bu zat polis müdürü seçilmek istiyor. Orada polis müdürleri tayin edilmez, halk tarafından seçilir. Polis müdürü olmak isteyenler, şehrin meydanlarında nutuklar verip propagandalarını yaparlar.

Ralf ise böyle şey yapmıyor. Şehrin en kalabalık bir yerinde karısını bırakmış ve ondan yirmi beş adım uzaklaşmış ve emretmiş:

— Bir sigara yak!

Kadın sigarasını yakmış, ağzına koymuş, başlamış fosurdanmağa.

Ralf belinden tabancasını çekmiş, ateş etmiş, karısının ağzındaki sigarayla ikiye bölmüş.

Ralfi derhal Allen polis müdürliğüne seçmişler!...

Gene Amerikada Seattle şehrinin umumî meclisinde cazbantçı bir âza vardır. Bu zat kalabalık yollar da cazbant takımını kaldırarak rey toplamıştır. Bu zat diyor ki:

— Diğer arkadaşlarım gibi torba dolusu palavra ile elâlemin başını ağrıtaçağuma, cazbant kaldırıp rey toplamağa muvaffak oluyorum..

Oflahoma eyaletinde oturan bay ve bayan Jaksenin iki kızı var. Bunlardan birinin adı Apandisit, ötekini adı Menenjit... Bugünlerde bir çocukları daha oldu. Onun adını da Kanser koymuşlar. Allah akıl fikir versin!

Var mı istiyen

Londrada büyük bir mezad yapıldı ve müzayedeye konan eşyalar arasında iki otokar, bir araba, dört yangın tulumbası ve iki fili iskeleti vardı.

Bütün bu eşyalar alıcı buldu. İskeletleri de bir çiftçi aldı, bu kemiklerden gübre yapacakmış!

Ezine (Akşam) — Kazamıza bağlı Geyikli ve Bergos köylerinde Ziraat kooperatifleri büyük bir törenle açılmış, bu münasebetle hararetili nutuklar söylenmiştir. Törene civar köyler halkıdır. Yukarıki kılışe, kooperatifin açılış töreninden bir manzarayı gösteriyor.

PAZARTESİ KONUŞMALARI

Abdülhak Hâmidin talihi

Türk edebiyatının, insanî ve beşerî kıymet bakımından, en büyük şairi olan Abdülhak Hâmidî, hayatının ve eserlerinin her cehesile tanımak ve tanıtmak, onun aziz hatırasına edilecek hürmetlerin en verimli olacaktır. Ben de hayat ve eserlerini hemen on beş senedir incelediyorum ve bu etüdlerin bir kısmını on seneden fazla oluyor ki neşir de etmişim. Yeni çalışmalarımı bunlara katarak aziz şairimizin hakkında bir eser hazırlamaya karar vermiş bulunuyorum. Böyle ferdi çalışmalar yapılabilecek süphesiz olduğu gibi resmi ve hususî kültür kurumlarıncı bu yolda harekete geçileceği de muhakkaktır. Nişkim Cümhuriyet Halk Partisi, Büyük şaire aid hatıra, fıkra, nükte ve fotoğrafları büyük bir cildde toplayıp bastırmak üzere gazetelerle bir tebliğ nesretmiştir. Kendilerinde bu türlü dokümanlar bulunanları bu kadirşinasiğe iştirak etmeleri, merhumun hatırasına hürmet göstermek için en güzel bir vesile olacaktır. Çünkü Hâmid, herşeyden çok ölümünden korkardı, ölümünden korkusunun sebebi de unutulmaktı.

Nisyan, o makberi ekâbir...

Derken asıl mezardan ziyade nisyan denilen çukur, onun ruhunu taziye etmişti.

Bu, böyle. Onu bırakım ve şimdi Hâmidin talihi ve seksen altı senelik hayatının mukadderî hakkındaki düşüncelerimizi söylemeye başlayalım. Abdülhak Hâmid, dünya yüzüne gelmiş insanlar arasında en talihli sayılabileceklerden biri idi. Vücudu sağlam, zekâsı uyanık, bedence ve ruhça kuvvetli idi. Gerek ana, gerek baba tarafından mümtaz bir verasetle dünyaya gelmişti. İnsanlar için ilk hayat sermayesi verasettir. Hâmid, bu yünden çok zengin sayılabilir.

Uzun ve mevsun boyu (tabutu ve tabutunda bile ne kadar levnedi!), daha pek gençken bıraktığı sevimli, vakur sakalı, geniş alınının kaidelediği çehre mütellesinin asil intizamı, gözlerinin derin, durgun, fakat her derinliğe girmek kudretindeki bakışı, kalın ve aristokrat sesle Abdülhak Hâmid, çocukluğunda, gençliğinde erginlik çağında ve ihtiyarlığında, güzel çocuk, güzel genç, güzel ergin, güzel ihtiyar. Talihin ilk cıvesi, insanın güzel ve sevimli olabilmesinde görülür. Abdülhak Hâmid, bu ilk ilhanlıkla bahtının birinci ikramiyesine nail olmuş bir insandı.

İnsanlara gelişme ve ruhça serpillmek imkânı veren sebeplerden biri de muhit, yani içtimai iklimdir. Abdülhak Hâmid, Hekim başı ailesi gibi devrinin en uyanık ve yüksek bir muhitine doğdu. O, daha üç dört yaşında iken o zamanın şeyhislâmına kadar bir çok kıymetli vücudların kolları arasında yuva kurmuş bir dogan yavrusu gibi idi. Hoca Tahsin

efendi gibi yüksek bir adamdan ders okudu ve kendi tabiriyle onun (Tilâ-mizeî nabemevsim) inden oldu. Parisi ilk defa on yaşında gördü. Sonra İranı, yine Parisi, Viyanayı, Hindistanı, Karadeniz sahillerimizi, kısa bir tabirle Şarkı, Garbı gördü ve oralarda yaşadı. Bilhassa 35 inden 60 na kadar, tam 25 sene büyük Britanyada yerleşti. Muhitlerinde Farsçayı, Fransızca'yı, İngilizceyi, bir Fars, bir Fransız, bir İngiliz çocuğu kadar tabii olarak öğrendi. Böylece Abdülhak Hâmid, kendi kendini terbiye edebilmek için tabiat ve cemiyetin hakiki sahifelerini okumaktan biran mahrum kalmadı. Hâmidin hiç bir mektepten şehadetnamesi yoktu. Fakat o, biz-zat hayat üniversitesinden mezundu. Tahsil ve terbiye bakımından bundan büyük sühulet ve bundan büyük saadet olabilir mi?

Hâmid, kadın ve sevgi cephesinden de çok muvaffak bir erkekti. Zevcele-ri, onu sevdiler. Yerli, yabancı hiç biri, ona lâkayd kalmadı. Sevebilmek itibarile Hâmid, sanmam ki büyük bir saadet duymuş olsun. Fakat sevil-mekte, hattâ şımarık denemek kadar, sevilmediğini duymak ve onu istis-mar etmekte benzeri nadir bir adamdı. Kaç defa gördüm; sevimliliği, za-rafeti, güzel konuşması ile teshir etti-ği ve yanına çektiği çok genç ve gü-zel kızlarla lâtifeler ederken bu ihti-yar, bir faniye mukadder en hasbî ve yüksek bir zevk ile ne kadar bahtiyar idi.

Hâmid, daha beş altı yaşlarından başlayarak son zamanlarına kadar içebilmişti. Hislerini mübalegalandı-ran bu alkollü gıdaya dayabilmek, iç-tiğinden değil, içemediğinden şikâyet edebilecek bir ruh gerginlik ve canlı-lığına sahip olmak ne büyük bir ener-jinin var olduğunu gösterir. Beş altı yaşından başladığı şarabı, hayatının son demine belki beş altı aydan daha az yakın bir zamana kadar içebildi.

Sodayla viski benimçin budur gıdayı seher,

Evet bu cevheri mâyi' bu katraî gevher...

İstediği gibi içemediğinden şikâ-yet ettiği zamanlar, seksen küsur se-nenin içinde sekiz veya on aydır. He-men hemen seksen yıl içebilmek ve içebilecek halde bulunmak başlı başı-na bir saadet sayılmaz mı?

Abdülhak Hâmid, hiç bir an lâkayd kalmadığı devlet ve milletin çok acılı günlerini görmüştü. Fakat ak-siyon adamı değildi. Hareket halinde birşey yapamadı. Onun içindir ki Na-mık Kemal ona (Miskin) demişti. Halbuki o, hareketlerini düşünerek ve düşündüğünü yazarak yaptı. (Li-berte) böyle bir hareket veya bir sü-kûnettir. Onun en kötü günleri, mü-tareke ve mağûbiyet yıllarında geçti. Bu yıllarda hakikaten perişandı. İstiklâl zaferi onu diriltti. 86 yaşına

Bir leyleğin garip sergüzeşti

Kışı Bulgaristanda bir ahırda geçirdi şimdi buradan ayrılmak istemiyor

Leylekler ilkbaharda sıcak memleketlerden şimala doğru akın ederler. Yazı şimal memleketlerinde geçirdikten sonra sonbaharda tekrar cenuba hicret ederler, kışı, havası ılık olan cenup memleketlerinde geçirirler. Leyleklerin bir taraftan diğer tarafa göç için birkaç bin kilometrelik yol katetmeleri lâzımdır. Bu kadar uzun bir mesafeyi uçmak için sağlam ve kuvvetli kanatlara malik olmak icap eder.

Leylekler katile halinde uçarlar ve rivayete göre yolda hastalanan, uçamayan arkadaşlarını öldürürlermiş. Geçen sonbaharda Bulgaristanda bu yüzden çok garib bir vaka olmuştur.

Leyleklerin kışlamak için cenuba doğru hicret ettikleri zamanda bir leylek hastalanmış ve uçamıyacak hale gelmiştir. Diğer leyleklerin taarruzuna uğrayan hasta leylek, yaralı bir halde Drasa kazasının Lisevitsa köyünde yere inmştir.

Leyleğin indiği bir köy hocanesinin bahçesi idi. Hoca leyleğin yarasını tedavi etmiş, kendisine iyi bakmıştır. Bu suretle leylek uçabilecek hale gelmiştir. Fakat ilk soğuklar başladığı için hayvan uçamamış, indiği yerden ayrılamamıştır.

Köy hocası leyleği ahırına kapamıştı. Leylek buradaki atla çok ahbab olmuştur. İkisi bir arada geçinip gidiyorlardı. Fakat bu sırada şiddetli soğukların başlaması vaziyeti güçleştirmiştir. Leylek soğuktan titremeğe, yeniden hastalanmağa başlamıştır.

Bunun üzerine muallim yünlü kumaştan bir yelek diktirerek leyleğin kadar yaşayabilirdi ona bu hayat imkânını veren, Büyük Zafer ve Büyük Zaferin doğurduğu Cümhuriyet olmuştur. O, bunu minnetle söyler; onu yaratan Büyük İnsanı her vesile ile hayranlıkla yad ederdi. Şehid (Mehmedcik) e hitab ederek şöyle diyor:

Bilirim, aczi şairanemle
Ki siz olmazsınız bugün maglûp.
Bu semadan inen teranemle
Size ben olmak isterim mahlûp.
Ben neyim, salhürde bir şair,
Nelezen bir mezan bi zâir.
Ka' rı bi intihayı ruh üfken,
Ra'sever hiçi muztarip, heyhat!..
Umki nisyanı düşmek üzere iken
Verdiniz siz o hiçe taze hayat!..
Abdülhak Hâmid, ferdiyeti ve cemiyet içindeki hayatı böyle bahtiyar bir fani idi. Onun bence bir tek talih-sizliği vardır: Dili. Yazılarını bugün anlayabilenler anlatmaya çalışmaz-larsa yarınki nesil, Abdülhak Hâmid'i sade bir şöhet olarak tanıyacak, fakat eserlerini asla tadamayacaktır. Bir sanatkar için bütün bahtiyarlıklar sıfır eden bu talih-sizlikten Abdülhak Hâmid'i kurtarmalıyız.

Hasan - Ali YÜCEL

Bir leylek yuvası ve bir leylek uçarken

sırtına geçirmiş, yeleği kuyruğuna doğru biraz uzatmıştır. Kumaşın ren-gi siyah olduğundan leylek âdeita ka-zak giymiş gibi olmuştur. Muallimin çocukları leyleğin başına yün örme küçük bir şapka da geçirmişlerdir.

Hava iyi olduğu günler leylek bu garip kıyafetle sokağa çıkar, fakat dışarıda çok kalamıyarak gene ahıra, atın yanına dönerdi.

Leylek, kasaptan alınan artık et parçalarıyla beslenmiştir. Muallime çok alıştığından bazan onun arka-sından köpek gibi koşardı. Bu man-zara köylülerin çok hoşuna giderdi.

İlkbahar gelince leylek, dere ve göl-lerde kurbağa ve balık avlamağa baş-ladığından muallim de kasaptan artık et aramaktan kurtulmuştur. Fakat köy mualliminin misafirperverliğinden memnun kalan leylek havalardan iyileşmesine rağmen evi terketmek istemiyormuş. Gündüzleri çayırarda dolaştıktan sonra gecelemek için ge-ne arkadaşları olan atın yanına, muallimin evine geliyormuş.

Şimdi, ehlileşen bu leyleğin, sonbaharda hemcinsleri sıcak memleketle-re göçerken onları takip edip etmiye-ceğine merak ediliyor.

KADIN KÖŞESİ

Küçük bolero

Lâcivert üzerine simle işlenmiş küçük bolero.

Alabalığı 20 kuruşa

Beyşehir gölünden Konyaya bol balık getiriliyor

Konya 18 — Bu kışın bol karlı geç-mesi yüzünden Konya civarındaki kaynakların ve bilhassa Beyşehir gö-lünün suyu artmıştır. Beyşehir gölü-nün su seviyesi çok yükselmiştir.

Beyşehirin suları yükselince göl-deki balıklar pek ziyade çoğalmıştır. Gölde bu sene balık çok tutulmakta, şehrimize bol bol getirilmekte ve dışarıya da sevkedilmektedir.

Uskumru büyüklüğünde bulunan ve eti lezzetli olan bu göl balığının adı Kızılkanattır.

Aralarında kılçıksız Ala balıklar da çıkmakta, kilosu 20 kuruştan satıl-maktadır.

Çay sularının bol oluşu bütün bağ-ların sulanmasını mümkün kılmıştır. Bu yaz meyanının da bol olacağı an-laşılmaktadır.

Manisadaki Muradiye camisini ziyaret

Manisa (Akşam) — Dün şehrimize gelen seyyahlar Üçüncü Murad zama-nında yapılan sanatkar mimar Sina-nın eseri ve tarihi kıymeti olan Mu-radiye camisinin iç ve dış kısımlarını gezerek mimari vaziyetini tedkik et-mişler ve aynı zamanda caminin ya-nında bulunan Muradiye kütüpha-nesi ile müzeyi de gezmişlerdir.

Esad Mahmud Karakard

SON GECE!..

Tefrika No. 10

Çavuş hayretle zabitin yüzüne ba-kıyor...

— İki bardak mı dediniz?

— Evet, iki bardak!..

— Pekli yüzbaşım!..

— Saat kaç?

— Beşe geldi.

— Öyle ise hemen on dakikaya ka-dar gidiyoruz.. bütün batarya burada değil mi?

— Evet.

— İhtiyar için bir mezar hazırla-mağı unutmadınız ya?

— Gömdürmediler yüzbaşım!..

— Kim gömdürmedi?

— Adamları!..

— Kimin adamları?

— İhtiyarın adamları!.. Arkada ayrı bir daire varmış, orada oturu-yorlardı. Vakayı öğrenince geldiler, kendi âdetlerine göre dualarını yap-tıktan sonra bahçede büyük bir çam ağacının altına muvakkat bir tülsek kurarak koydular. Üzerini de bayrak-ları ile örttüler, biz gittikten sonra o-radan başka yere kaldırıp gömecek-lermiş!..

— Pekli, sen çayları çabuk gönder, vaktimiz yok!..

— Emredersiniz yüzbaşım!..

Başçavuşla, onbaşı odanın kapısın-dan çıkıp gittiler.

Saat altı... Güneş, karşı sirtlardan yavaş yavaş yükseliyor... Taze çam ve toprak kokuları içinde bir sonbahar sabahı doğmaktadır. Yüzbaşı ile kız, birbirlerinin yüzüne bakmadan öyle oturuyorlar, ne o birşey söylüyor, ne öbürü...

Oda, derin bir sessizlik içindedir. Bir aralık kız, birdenbire başını kal-dırarak zabite dönüyor.. yeşil gözle-rinin içinde binbir renk ve binbir ışık... Bağırıyor:

— Hakkımdaki kararınızı öğren-mek istiyorum!..

Zabit tamamilen lâkayd...

— Hakkınızdaki kararı mı?

— Evet!..

— Hangi kararı?

— Hangi kararı olacak!.. Ne yap-mak istiyorsunuz şimdi bana, bunu biran evvel söyleyin, söyleyin diyo-rum size!.. Oh, durmayın, cevap ve-

rin!... Bu boğucu sessizlik sınırları-mı harap ediyor. Zafer ve gurur ışık-ları ile için için parlayan o siyah göz-le-rininiz karşısında ezildiğimi, da-marlarımın çekildiğini duyuyorum. Oh, istemiyorum siz!... Yüzünüzün yanık derileri içinde babamın kanlı başını görüyorum. Bana ıztırap ver-iyorsunuz!.. İşte elinizdeyim, ne yap-mak niyetinde iseniz çabuk yapın!.. Kurtarın beni bu ıztıraptan!.. Söy-leyin bana, söyleyin diyorum, hak-kımdaki kararınız ne ise çabuk söyle-yin!..

— Matmazel, sakın olmağa çalışın!.. Biraz su ister misiniz?

— Oh susun; beni biran düşünme-nize bile tahammülüm yok!.. Gece-den beri bu bitmek tükenmek bilmi-yen nazik hareketleriniz büsbütün beni çıldırtıyor... Böyle içinde kalb taşıyan bir insan gibi değil, bari gü-nahsız bir adamı öldürmüş vahşi bir katil huşunetile konuşun ki, siz-den daha çok nefret edeyim!.. Oh Yarabbi; niçin öldürmedim siz!.. Ni-çin bu serseri kurşun kolunuza dele-ceğine, kalbinize saplanıp kalmadı!.. Zabit, acı acı gülüyor...

— Demek beni öldüremediğiniz için hâlâ müteessirsiniz öyle mi matma-zel?..

— Ona şüphe mi ediyorsunuz?..

Zabit doğruluyor.. Yüzünde kari-

şık çizgiler!..

— Ne katı yürekli bir kız mışsınız siz!..

— Katı yürekli değil, demirden yü-rekli bir kızm!.. Hayatımın sonuna kadar da daima karşınıza bu yürekle çıkacağım, anlıyorsunuz?..

— Anlamağa lüzum bile görmüyo-rum!.. Şimdi kalkıp gideceğim bura-dan!.. Br daha kim birbirinin yü-zünü görecektir ki, anlamağa çalışa-yım!..

— Kim mi birbirinin yüzünü gö-recek? ..

— Tabii!.. Nerede karşılaşacağız bir daha!..

— Ne demek istiyorsunuz?

— Ne demek isteyeceğim, gideceğiz diyorum.

— Gidecek misiniz?

— Tabii!..

— Ya ben?..

— Ha; siz!..

Zabit gülümüyor...

— Elimde olsaydı, sizi derhal ser-bes bırakırdım.. fakat kanun!..

— Kanununuza göre bir Türk zabi-tini öldürmek isteyen düşman ne yapılır?

— Kurşuna dizilir!..

— Ne dediniz?..

— Kurşuna dizilir dedim!..

— Kadın ise?..

— Kanun nazarında kadın erkek

farkı yoktur!..

Kız, biran duraklıyor... Üstü kan-renkli dudaklarının titrediğini görü-yoruz. Yüzü bir anda sapsarı oluyor... Kekeliyor:

— Demek şimdi beni kurşuna diz-direceksiniz?..

— Kanun öyle emrediyor!..

Ne de olsa, ne kadar da içinde ka-hraman bir ruh yaşasa nihayet genç bir kız bu!.. Birdenbire uzun, siyah kirpiklerinin ıslandığını görüyoruz. Büyük bir heyecan kasırgası içinde titriyor... Başı, gayri ihtiyari öne doğ-ru düşmüştür. Kanapenin üzerine yığılıyor... Boğuk bir ses, ve an-cak ısıtılabilen bir inilti!..

— İçiniz titremeden demek şimdi beni kurşuna dizdireceksiniz öyle mi?

Söyliyorum!.. Hiçkırıklar boğazı-nı tikiyor... Sarsıla sarsıla ağlıyor...

Zabit; sol eli ile yaralı kolunu tu-tarak, kıza doğru yürümektedir... Dudaklarında; ince, tatlı, şefkatli bir ses kımıldıyor.

— Hayır matmazel!.. Sizi kurşuna dizdirmeyeceğim...

Kız, birdenbire başını kaldırıyor... Siyah saçları, yüzünün üstünde peri-şan uçmaktadır.. bağırıyor.

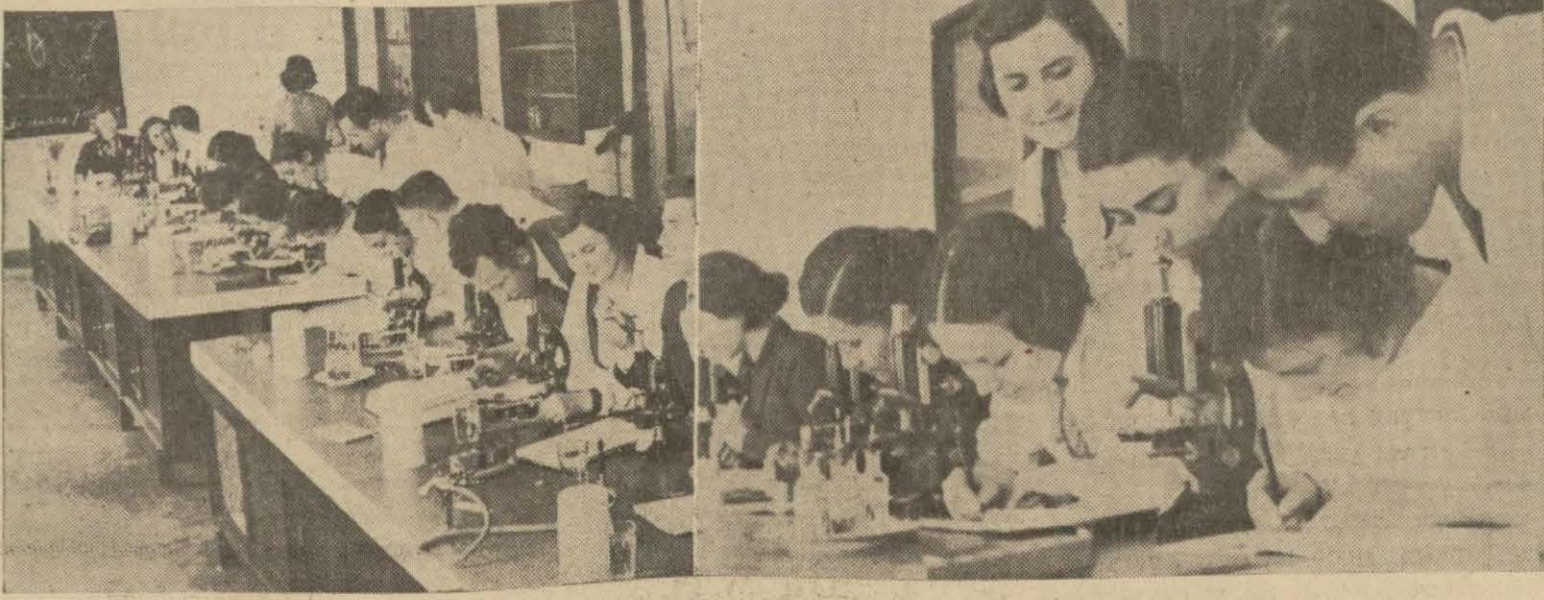
— Ne dediniz; beni kurşuna dizdir-meyecek misiniz?..

— Evet.

(Arkası var)

Bir ilim kaynağı : Nebatat enstitüsü

“Bunlar et yiyen nebatlardır. Üzerlerine sinek vesair hayvanlar konunca...,”
İnsanın hazım usaresine benziyen bir usare ifraz ederek hayvanı eritirler, etini keselerine doldurur..
İstanbulda yakında Afrika ağaçları yetiştirilecek

Nebatat enstitüsü talebeleri bir ders esnasında

Memleketimizin en yüksek bir ilim kaynağı olan İstanbul üniversitesi her sene ilâve edilen yeni fakülte ve enstitülerle sahasını gittikçe genişletiyor, üniversitemiz her biri, beynelmil bilgi âleminde başı başına birer otorite olarak tanınmış Türk ve ecnebi profesörlerle yavaş yavaş dünya üniversiteleri arasında mühim bir yer almaya doğru gidiyor.

Kurulduğu tarihten itibaren henüz pek az zaman geçmiş olmasına rağmen üniversitemizin bütün fakülte ve enstitüleri ilmi araştırmalar için icab eden en yeni vasıtalarla malik oldukları gibi gerek profesörlerin, gerek talebelerin rahatça, huzur içinde çalışmalarını temin için her fakülte ve enstitüye geniş dershaneleri, laboratuvarları ve modern tesisatı ihtiva eden yeni binalar inşası ve eksiklerin süratle tamamlanması için de büyük bir gayret sarfedilmektedir.

Bu son aylar içinde nebatat ve hayvanat enstitüleri de mükemmel bir binaya kavuşmuş, bütün tesisatla beraber buraya yerleşmiş bulunuyor.

Süleymaniye sirtlarında, yanan müftülük binasının arsasında inşa edilen enstitü binası müteaddid laboratuvarları, darshaneleri, hususî çalışma odaları, kütüphanesi, ders için lazım olan âletlerin bolluğu ve mükemmelliğiyle en modern Avrupa müesseselerinden farksız bir ilim yuvası olmuştur.

Nebatat enstitüsünü bize enstitünün değerli profesörlerinden B. Heilbronn gezdirdi. Kendisini mesai odasında asistanlarına bazı nebatat isimlerini not ettirirken bulduk. Enstitüyü gezmek istediğimizi söyleyince memnun oldu:

— Enstitümüz çok mükemmeldir, dedi, işini kısa bir zamanda bitirdi ve enstitü içinde küçük bir seyahate çıktı.

Profesörün laboratuvarı

Profesörün mesai odasının hemen yanında hususî laboratuvarı ve kendi araştırmaları için canlı bir seri var. Serde saksılar içinde bir çok (Serhas) nebatları göze çarpıyor. Profesör:

— 17 senedir yeni bir Serhas cinsi yetiştirmeğe çalışıyorum. Çok şükür muvaffak oldum. Şu gördüğünüz kıvrık yapraklı Serhaslar benim ye-

tiştirdiğim bir cinstir. Bu nebat üzerinde veraset noktaı nazarından tedkikler yapıyor, Serhasların nasıl husule geldiğini, muhit ve iklim itibarile bunları husule getiren sebepleri, Developman kanunlarını araştırıyoruz.

Profesörün mesai odasında genç bir bayan asistan mikroskop üzerinde eğilmiş çalışıyor. Alâkadar olduğumuzu görünce:

— Efendim, diyor, aynı nebatın dişi ve erkek cinsleri haricen birbirlerine çok benzerler. Şimdi burada bu cinsin terlemeye, gıda almada, bi-

izahata memnun oluyor:

— Çok güzel anlatınız, diyor, bravo! Ve mektep içinde seyahatimize devam ediyoruz.

Enstitüde her asistan için ayrı bir çalışma odası, ders hazırlamak için küçük laboratuvarlar var. Profesör asistanlar tarafından yapılan büyük nebat tablolarını gösteriyor. Hepsî hakiki birer sanat eseri. Profesöre:

— Asistanlarınız aynı zamanda kuvvetli birer ressam! dedim.

— Evet, dedi. Çok muvaffak oluyorlar. Size birşey söyleyeyim mi: Türk asistanlar Avrupadaki asistanlardan çok daha iyi çalışıyorlar.

Büyük bir ders salonu

Alt kata indik. Profesör P. C. N sınıfının anfiteatr şeklinde muazzam dershanesinin kapısını açtı. Bu kadar güzel bir ders salonu başka bir mektepte yoktur, zannediyorum. Yedi yüz kişi alabiliyor. Ortasında büyük bir projeksiyon makinesi. Dershaneyi karanlık yapmak lâzım gelince derhal elektrik düğmesine basıyorsunuz. Pencereleer kendi kendine kapanıyor, elektrikli hafif yanıyor. Talebeler projeksiyon ile ders gördükten aynı zamanda not tutabilmeleri için böyle yapılmış, duvardaki büyük tablolar otomatik tertibatla inip çıkıyor, burada ders okumak bir zevktir.

Enstitüde memleketimizde yetişen muhtelif nebatlar ve topraklarımızın mahsullerinden mürekkep bir müze yapımı için de bir salon ayrılmış ve bazı mahsuller de gelmiş. Tütünler, pamuklar, meyvalar, her cins hububat burada mevcuttur.

Profesör talebeleri derste iken göstermek için bir odanın kapısını açtı. İçerde elliden fazla kız erkek enstitü talebeleri beyaz gömleklerle mikroskoplarının başına geçmişler, durmadan çalışıyorlar, bir resim aldık. Profesör:

— Aman fazla durmayalım, çalışınlar! diyor. Bundan sonra mektebin fizyoloji, kimya laboratuvarlarını, muhtelif âletleri, fizyolojik tecrübeler mahsus karanlık odalarını sırasile gezdik ve hayran olduk.

Bu enstitüde 700 P. C. N talebesi, 80 eczacı, 130 lisans talebesi okuyor.

(Devamı 9 uncu sahifede)

Ş. H. R

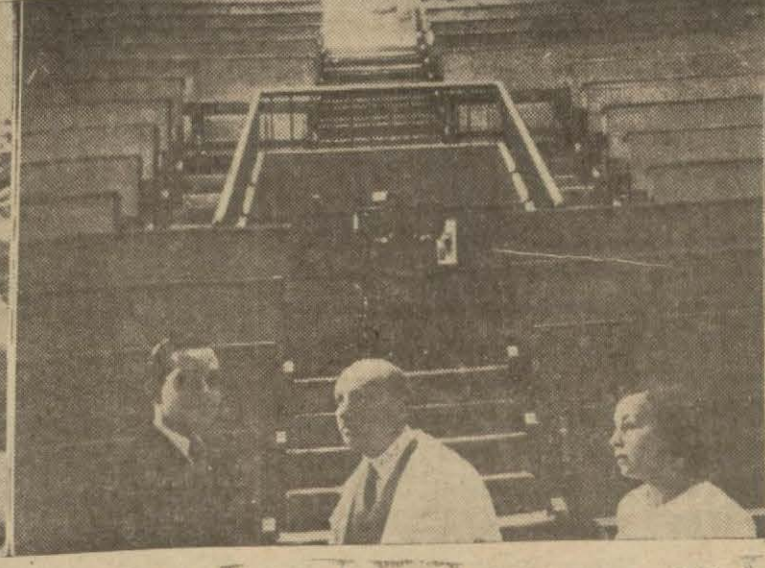
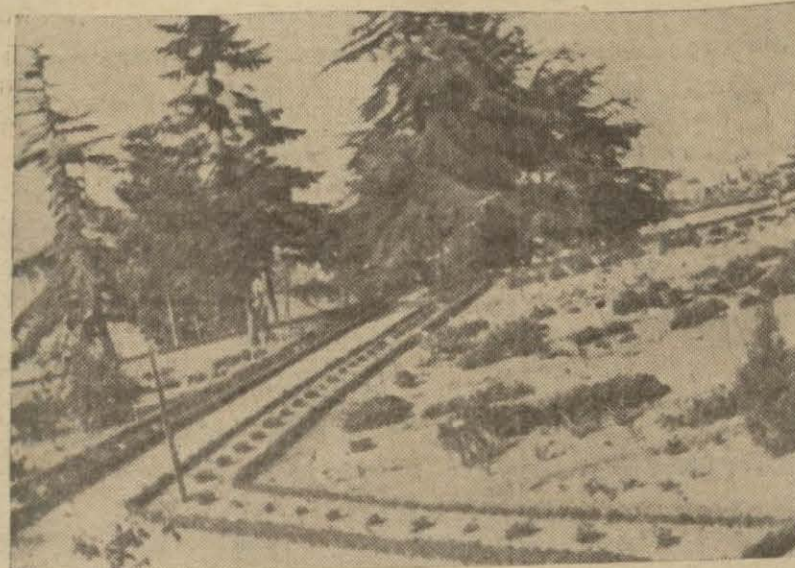

Enstitüde imtihana hazırlanan talebeler

yümede gösterdikleri ayrıntıları tedkik ediyoruz. Bunları tesbit edeceğiz.

Şurada, su içinde gördüğünüz ince nebat ta et yiyen nebatlardandır. İsmi Ütriküliadadır. Suda yaşayan bu nebatların üzerine sinek vesaire gibi hayvanlar düşünce derhal insanlardaki hazım usaresine benziyen bir usare ifraz ederler sineğin etini eriterek gördüğünüz ufak keselerine doldururlar, hazmederler. Bunların da hazım faaliyetini tedkik ediyoruz.

Türkçeyi pek iyi öğrenmiş olan profesör Heilbronn asistanının verdiği

Nebatat enstitüsünün ders için yetiştirdiği nebatlarla dolu bahçesinin bir köşesi, profesör Heilbronn enstitünün büyük ders salonunda muharririmize enstitü hakkında izahat veriyor

“İttihad ve Terakki,, nin son devirlerinde Suikasdılar ve entrikalar

Tefrika No. 75

Yazan: Mustafa Ragıp

Talât bey, dost görünerek Enver paşayı avucu içine almağa çalışıyor

Halbuki Talât bey, B. Saffetin be-hemehal Enver paşanın yaverliğinden uzaklaştırılmasını lüzumlu görüyordu. B. Saffet, Manastır idadisinde beri Enver paşanın sınıf arkadaşı idi. Bu itibarla 329 da (1913) Harbiye nezaretine geçen Enver paşa «İttihad ve Terakki» dahilindeki muarızlarına karşı koymak ve hattâ Mahmud Şevket paşanın akibetine maruz kalmamak için zabitan içinde en eski tanıdıklarını, en yakın arkadaşlarını kendi yaverliklerine tayin etmişti. B. Mümtaz ile B. Saffet yaverlikleri bu sebepten ileri geliyordu. Binaenaleyh Talât bey, B. Mümtaz gibi B. Saffet de Harbiye nazırının maiyetinden başka bir vazife ile uzaklaştırılmadığı takdirde Enver paşanın aleyhinde düşünülen plânın tatbikini mümkün göremiyordu.

Talât bey, gayesine el altından ve entrika ile vasil olamayacağını anlaşıncaya, işi doğrudan doğruya ve Enver paşaya müracaat etmek suretile halletmek istedi.

Şimdi Enver paşayı medhediyorlardı..

Esasen Talât bey, son günlerde Enver paşaya karşı siyasetini, daha doğrusu muamelesini çok değiştirmişti. (Yakub Cemil vakası) sırasında ve bu meseleyi takip eden günlerde aralarındaki ihtilâfı gösterecek vaziyetleri büsbütün örtmek ihtiyacını hissetmeyen Talât bey, bu hâdisenin dedikodusu bittikten sonra Enver paşaya karşı gayet dost, mütemed ve hattâ Harbiye nazırının her türlü hareketlerine karşı uysal bir vaziyet almıştı. O derecedeki son zamanlarda Talât beye taraftar zümrelerin Enver paşa aleyhinde yaptıkları propagandalar da kesilmişti. Nitekim, çok yakın bir zamana kadar Harbiye nazırının hodgâmlığından, memleketi mahvedecek derecede ölçsüz, hesapsız, ulu orta hareket ettiğinden şikâyet edenler, Romanyanın istilâsı vesilesile, başkumandan vekilinin meziyet ve faziletlerini göğe çıkarıyorlardı!

Enver paşa bile son günlerde kendi hakkında değişen bu lisana hayret ediyordu. Harbiye nazırı, lehindeki bu cereyanın sebebinin iki şeye atfetti: Bu, ya Talât beyin artık kendisine karşı zıd gitmek suretile hiç birşey elde edemiyecğine kanaat getirmiş olmasından, yahud henüz keşfedemediği yeni ve gizli bir maksad takip etmeğe başlamasından ileri geliyordu.

Enver paşanın tahlil edemediği ve bir mâna veremediği bu sebep, Talât beyin maksadına vasil olmak için müracaat ettiği yeni bir usuldü. Dahiliye nazırı, bir taraftan rakibini büsbütün gafilte uğratmak, diğer taraftan o zamana kadar el altından çevrilen entrikalarla muvaffak olamadığı maksadına ulaşabilmek için bu siyaseti tercih etmişti: Bu siyaset, Enver paşaya karşı tamamille samimi olarak davranmak, gizli, kapaklı hiç birşey yapılmadığı hissini Harbiye nazırına veren bir siyasetti.

Bir taşla birkaç kuş vurmak istiyordu..

Nitekim Talât bey bu tecrübeye şimdi ilk defa müracaat etmiş değildi: Yakub Cemil meselesi sırasında işin içinde entrika gören Enver paşa, bu mesele hakkında izahat almağa çalışırken Talât bey, Yakub Cemil ile arkadaşlarının kendi aleyhlerinde birleşmelerini için bu hâdiseyi tertip ettiğini itiraf etmiş ve aynı zamanda Enver paşaya teminat vermişti. (*) Binaenaleyh o, şimdi gene aynı tecrübeyi yapıyordu. Dahiliye nazırı bu tecrübeden istifade ederek bir taşla birkaç kuş vuracaktı. Evvelâ el altından alacağı tertibat ile düşüremiyecğini veya imha edemiyecğini keşfettiği Enver paşanın yaveri B. Saffetin başka bir vazifeye tayin edilmesini temin edecek, bu suretile Enver paşayı büsbütün yalnız bırakarak Harbiye nazırının müdafaasını bir kat daha zayıflatmağa muvffak olacaktı.

Bundan başka Said Halim paşayı istifaya mecbur ederek sadarete geçme-

sini temin edecekti. Çünkü Talât bey, vaktile Enver paşanın Harbiye nezaretine geçmesine şiddetle muhalefet ettiğinden şimdi Enver paşanın da aynı suretle mukabele ederek kendisinin sadrazam olmasına itiraz edeceğinden korkuyordu. (**).

Şu halde Talât bey için yapılacak iş, Enver paşaya gayet samimî davranışını göstermek ve (Yakub Cemil meselesi) ile aralarında geçen ihtilâfın Yakub Cemilin mezarı, arkadaşlarının da sürgüne gönderilmesi artık tamamiye maziye karıştığını ve Enver paşa aleyhinde hiç bir gizli maksad beslemediğini isbat etmekten ibaretti. Bu his, Enver paşada kökleştikten sonra Talât bey artık her türlü arzularını muarızına kabul ettirebilecekti.

Talât bey, son günlerde Enver paşa lehinde yaptırdığı propagandaların muarızı üzerinde nasıl bir tesir yaptığını yakından takip ediyordu. Hakikaten Enver paşa o günlerde -bilhassa Romanyadaki askerî muvafakiyet dolayısıyla- daha memnun ve olur olmaz şeylere itiraz etmek istemiyen bir haleti ruhiyede bulunduğunu gösteriyordu. Talât bey, şimdi tam fırsatını bulduğuna, Enver paşayı avucu içine alarak istediğini yaptırmak maksadına vasil olduktan sonra ani bir darbe ile Harbiye nazırını ortadan kaldırtmağa muvaffak olacağına kanaat getirmişti.

Dahiliye nazırı, Enver paşanın kendini muhafaza edebilmek için merkez kumandanı Cevad beyin kuvvetine müracaat etmeyeceğini pekâlâ biliyordu. Esasen -yukarıda anlattığım gibi- bu gibi gizli entrikalara vakıf olmayan Cevad bey -Talât beyin bakımından- korkulu bir varlık değildi. Şu halde Enver paşa aleyhinde alınacak tertibata yegâne engel olarak kalan yaver B. Saffeti de biran evvel uzaklaştırmak şarttı.

Talât bey, tehlikeli vaziyetlerden bahsetti ve..

Fakat Harbiye nazırının tâ Manastır idadisi sınırlarından beri sınıf arkadaşı olan bu eski yaverini damdan düşer gibi ulu orta bir tekfile başka bir vazifeye tayin ettirmek mümkün değildi. Talât bey, buna bir sebep bulmanın lüzumunu düşündü ve kafasında hazırladığı bir (esbabi mucibe)yi Enver paşaya kabul ettireceğini tahmin etti. Bir gün bir işle Harbiye nazırını ziyaret ettiği zaman sırasını getirerek memleketin asayişine ve inzibatına müteallik tedbirlerden bahsetti.

Dahiliye nazırı, son günlerde birçok haberler aldığını ve haricte tertip edilen bir suikast ile kendilerini devirecek bir teşebbüsün arifesinde bulunduklarını anlattı ve buna karşı nasıl tedbirler aldığını izah etti. Talât bey, bu izahatı Enver paşaya verirken aleyhlerinde tertip edilen müsterek hareketlere karşı, yalnız kendisile kendisine mensup olanları değil, Enver paşayı da korumak istediğini anlatmağa çalışıyor ve bu suretile arkadaşına karşı sadakatini isbata gayret ediyordu.

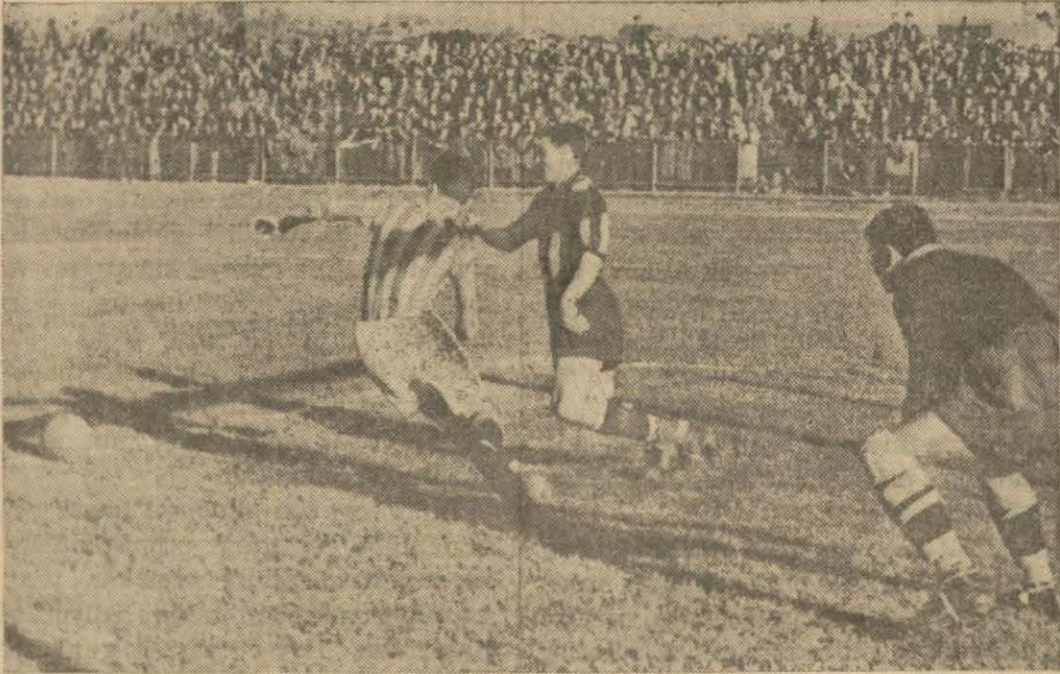
Dahiliye nazırı bu mukaddemeden sonra «İttihad ve Terakki»ye ve orduya mensup bazı zevatın da şüpheli vaziyetlerinden bahsetti ve sözü Enver paşanın yaveri B. Saffete intikal ettirdi. Talât beye göre B. Saffet de tehlikeli bir unsurdur, bilhassa İzmitte ikamete memur edilen B. Mümtazın eski bir arkadaşı olduğu için vaziyetini şüpheli görmektedir. Binaenaleyh ileride bir tehlike teşkil edeceği melhuz olan B. Saffetin şimdiden uzaklaştırılması, cepheye gönderilmesi lâzımdır. Talât bey, bu suretile bu eski yaverinin değiştirilmesi için Enver paşa nezdinde şiddetle ısrar ediyordu. (Arkası var)

(1) ve (2) «İttihad ve Terakki»nin bu maruf şahsiyetleri arasındaki ihtilâf ve münaferetin canlı tezahürünü gösteren bu iki hadise hakkındaki tafsilât «İttihad ve Terakki» tarihinde esrar eden desis ünvanlı kitabımda bütün se- rile mevcuttur.

AKŞAM - SPOR

F. Bahçe - Galatasaray yenişemediler

Ankarada Beşiktaş Gençlerbirliğine, İzmirde de Güneş Doğanspora yenildi

Fenerbahçe kalesi önünde Galatasaraylılar fırsat kolluyor

Fenerbahçe Galatasaray

Fenerbahçe ile Galatasaray dün Fenerbahçe stadında on bin seyirci önünde karşılaştılar. Maçın her beş dakikada bir geçirdiği safhaları bu sütunlarda ayrıca verdiğimiz için oyunun sadece heyeti umumiyesinden bahsedeceğim.

Dünkü yazımın sonunda şöyle yazmıştım:

«Bunun içindir ki bugünkü Galatasaray - Fenerbahçe maçı için her iki tarafın kazanmak şansı müsavi gibi olduğunu, falan tarafın mutlaka kazanacağı söylenemeyeceğini, kazanacağı umut edilen tarafın kaybetmesi daha muhtemel olduğunu söylemeyi tercih ediyorum. Kim bilir, tereyağından kıl çeker gibi işin içinden sıyrılmak için yürüttüğüm bu tahmin belki de tahminlerin en isabetlisidir.»

Filhakika, iki takım dün tamamiler müsavi şartlar ve müsavi şansla oynadı. Her iki taraf ta, birbirlerine hakikî ve ciddi tehlike olan birer tek fırsat kaçırdı. Bazan aynı derecede sakın ve güzel, bazan aynı derecede hırçın ve fena oynadılar. İki taraf ta yüksek bir futbol gösteremedi. İki taraf ta ikinci devrede birer çeyrek saat birbirlerini iyice tazyik etti.

İki taraf yalnız birer tehlike atlattığı ve top daha fazla ortarlarda oynandığı için oyun umumiyetle heyecansızdı. Oyuna biraz heyecan karıştıran tek oyuncu Haşimdi.

Fakat stadın manzarası çok güzeldi. Yeşil bir sahayı çerçileyen tribünlerde on bin seyirci. Ortada yeni ve tertemiz formlarla koşuşan futbolcular... Açıklık... Temiz hava...

İyi hava aldık...

Netice: Fenerbahçe sıfır, Galatasaray sıfır...

Sadun Galip

Maçın her beş dakikada geçirdiği safhalar

Saat 15,30: Takımlar alkışlar arasında sahaya çıktı.

Galatasaray: Ayni - Reşad, Lutfi - Ekrem, Salim, Suavi - Necdet, Eşfak, Süleyman, Haşim, Bülend.

Fenerbahçe: Hüsameddin - Lebip, Yaşar - Cevad, Aytan, Reşad - Niyazi, Naci, Esad, Şaban, Fikret.

Ortada hakem B. Adnan, Fener ve Galatasaray lisanslarını tedkik ediyor. Parayı Galatasaray kazandı...

15,40: Döndük. Esaddan Şabana pas... Millî küme maçlarının en heyecanlısı başladı.

Fenerin kırılan bir iki hücumundan sonra top Galatasaray muhacimlerinde. Suaviye hendbol. Yaşar

ın vuruşu Fikrete kadar uzandı. Fikret akıyor, Salim yetişti, vurdu...

15,45: Şimdi Galatasaray hâkim oynuyor. Bülend bugün biraz tutuk olmasına rağmen iyi... Topu sürdü, ortladı. Fakat Hüsam yetişerek tuttu. Fener mukabil akında...

Galatasaraya uzaktan bir favul... Fikretin şütü kale yanından dışarı çıktı.

15,50: Galatasaraya favul, Niyazi çekti. Top Avninin göğsünde, top kaleler arasında mekik dokuyor... Fener forvedinde Şabana güzel bir oyun çıkarıyor. Top Fener kalesine yaklaştı, Eşfak kalenin yakınında pas aldı, şüt... Hüsam yakaladı.

15,55: Fenerbahçe hâkimiyeti idame ettirerek oynuyor... Top Avninin göğsünde, Esad Avniye sıkı bir şarj yaptı, bu sırada korner oldu. Hakem avut verdi.

16: Top ortada, Salim yakaladı. İleriledi. Süleymana güzel bir pas verdi. Süleyman biraz evvelki vaziyette, önünde kimse yok ilerliyor... Yaşar arkasında. Bunu atabilirdi. Fakat aşıkâr olarak Yaşardan çekindiği görülüyor. Yaşar topu kapı ve uzaklaştırdı. Galatasaray hâkim...

16,05: Fikretin şütü Avninin elinde, fakat hakem korner verdi. Fikret şüt çekeceği esnada yan hakem topun vaziyetine itiraz ediyor... Münakaşa. Fikret sinerlendi... Vurduğu top kale arkasına düştü.

16,10: Lutfi Niyaziye favulle durdurdu. Top dışarı çıktı. Oyun ortada oynanıyor. Haşimin uzaktan şütü avut. Süleyman korkak oyununda ısrar ediyor.

16,15: Top Süleymdanda, fakat gene çekingen. Fener akında, Fikretin ortladığı top dışarı çıktı. Top Fener sahasında, Bülend Yaşarı ça-

Esada Top gazetesi tarafından ortaya konan Gol Krallığı kupası veriliyor

Fenerbahçe kalesi önünde heyecanlı bir an, Yaşarın bir çıkışı

lımla geçmek istedi, muvaffak olmadı...

16,20: Oyun ortada oynanıyor. Biraz sonra Lebip Eşfakı kale önlerinde düşürdü. Kale çizgisi üstünden frikik verildi. Fenerliler dizildiler. Necdetin şütü oyunculara çarparak geri döndü.

16,22: Fener aleyhine ikinci bir frikik. Necdetin şütü gene Fenerlilere çarparak geri döndü.

16,25: Döndük. İlk devre bitti. Vaziyet 0 - 0.

İkinci devre

16,30: Takımlar dizildi... Her iki takımda da değişiklik var. Fener de, Galatasaray da hücum hattında oyuncuların yerini değiştirmiş:

(Niyazi, Naci, Esad, Fikret, Şaban) ve (Necdet, Eşfak, Haşim, Süleyman, Bülend).

Top Haşimden Süleymana, Süleymandan Necdete... Necdet ilerledi, uzaktan çektiği şüt kale üzerinden uçtu. Fener kalesi önünde Yaşarın favulü... Haşimin şütü dışarıda. Oyun sertleşiyor.

16,35: Fener hücumda, top Fikrette. Galatasaray müdafaaya çekilmiş gibi. Galatasaray sağ açığı Necdet müdafaada Fikretle mücadele ediyor.

Suavi bir çıkış esnasında sakatlanarak sol açığa geçti.

Fener takımında da Şaban birinci devrede sakatlandığı için oynamıyor.

16,40: Fener hâkim... Fikret topu sürüyor, tehlikeli bir akın. Top kale önünde havalandı... Kale önü karıştı... Top Reşadın ayağıyla Süleymana geçti... Süleyman Suaviye gönderdi, fakat Suavide iş yok.

Eşfak kale yakınından sıkı bir şüt çekti. Top üst direği yalıyarak harice çıktı.

16,45: Fener korner. Necdet çekti... Top Yaşar tarafından uzaklaştırıldı. Ortada top oynanırken Fikretle Necdet topu bırakarak kavgaya başladılar!... Hakem ırdı... Top ortarlarda.

16,50: Fener, Galatasaray çembere girdi... Lutfi, Reşad santralde oynuyor... Galatasaray hâkim oynamakla beraber gol vaziyeti yok...

16,55: Ekremle Fikret çatıştı... Biraz sonra Reşad Ekremi düşürdü. favul. Top Yaşardan Fikrete geldi. Ekrem Fikrete yetişerek devirdi. Favul... Hakem Ekreme ihtar verdi.

17: Fener açılıyor. Yaşar, Lebip ileride oynuyorlar. Esadın hafif bir şütü Avninin elinde eridi.

17,05: Aytanın Şabana uzanan bir pası, Şaban sürdü. Müsaft bir vaziyette duran Esada güzel bir pas verdi. Esad büyük bir soğukkan-

Eski iki Fenerbahçeli bu maçta karşı karşıya...

lılıkla biraz topu sürdü. Lutfi, Reşad üzerine fırlarken topu hafifçe sol köşeye gönderdi. Top yuvarlanarak kaleye doğruldu... Galatasaraylıların nefesi tutulmuş, tribünde çıt yok... Bu sırada sol direk alt köşesine çarpan top geri dönd. Salim fırladı ve acele bir vuruşla topu taca attı.

7,10: Top Fener sahasında. Süleyman bu devrede güzel oynuyor. Topu aldı, ilerledi, ortladı. Necdet topa yetişti. Kaleye çok yakın... Topu durdurdu, şüt çekecek... Fakat Yaşar yetişti, top iki ayağın darbesiyle taca çıktı. Bu kaçırış, Fenerbahçenin kaçırdığı fırsata tam bir mukabele idi: Ödeştiler.

Oyun daha sertleşti. Top kaleden kaleye gidiyor ve oyuncular son gayretlerini sarfediyorlar.

Fikret topu biraz sürdükten sonra demarke duran Esada pas verdi. Esad 42 nci dakikada mühim bir fırsat daha kaçırmak topu sıkı bir şütü kale direği üzerinden harice savurdu. Top Galatasaray muhacimlerinde...

Süleymanın ortladığı top Necdetin ayağında...

17,15: Hakemin düdüğü oyunun bittiğini bildirdi. Netice: Gene 0 - 0. İki taraf zahiren yenemediklerine yanyor, fakat içlerinden de yenilmediklerine memnun oluyorlardı.

İzmirdeki maç

Güneş, hakemin fena idaresi yüzünden Doğanspora 5-3 yenildi

Güneşin Üçoku 4-1 gibi büyük bir farkla mağlup etmesi bu maça büyük bir ehemiyet verdimiş, sahaya büyük bir kalabalık kütlesi toplamıştı. Güneş aynı kadroyu muhafaza ediyor. İlk on dakikada Güneş bir gol kazandı. Çok geçmeden hakem Güneş aleyhine bir penaltı verdi ve beraberliği temin ettiler. Bunu hakemin ikinci penaltı kararı takip etti. Bu suretle hakem Güneş galipten mağlup vaziyetine düşürmüştü. Devre sonlarına doğru bir İzmir akınında top direğe vurarak geri geldi. Fakat gene hakem hayretle karşılanacak bir kararla gol saydı ve bir gol daha yapan İzmirli devreyi 4 - 1 lehlerine bitirdiler.

Güneşliler ikinci devrede canlı bir oyun oynamaya başladı ve semeresini görerek arka arkaya iki gol kaydettiler, oyunu 4-3 vaziyetine soktular. Gerek birgün evvelki oyunun ve gerekse fazla sarfedilen enerjinin yorgunluğu ile müşkül bir hale düşen Güneşliler bir gol daha yaptılar. Oyun 5-3 bitti. Güneşliler hakeme kurban gittiler.

Ankaradaki maç

Ankara Gençler Birliği Beşiktaş 2-1 yendi

Ankara 18 (Telefon) — Beşiktaş ve Gençlerbirliği takımları on bin kişilik bir seyirci kütlesi önünde karşılaştılar. Beşiktaş ve Gençlerbirliği tam kadrosile hakem İzmirli Saim.

Birinci devrede Beşiktaş durgun, Gençlerbirliği canlı bir oyun oynadı. Beşiktaşın oyununu bu canlı oyunla bozdular. Fakat gol kaydedilmeden devre sıfır sıfır bitti.

İkinci devrede Beşiktaş bir parça canlandı ve Rıdvan ilk golü kaydetti. Buna Gençlerbirliği Rasimin ayağıyla bir gol yaparak mukabele ve beraberliği temin etti. Oyun bundan sonra sert ve asabî bir şekil aldı, Devrenin sonlarına doğru Niyazi bomba gibi bir şütü galibiyet golünü Beşiktaş ağlarına taktı. Maç ta Beşiktaşın 2-1 mağlûbiyetle neticelendi.

Galatasaray kalecisinin topa güzel bir çıkışı

KUBİLÂY HAN

Yazan: İskender F. Sertelli

No. 24

Ayşe birdenbire odanın içinde korkunc bir ses işitti: - Kara akrep.. seni boğmağa geldim!

Romalı prensesin gözleri kapalıydı.. elleri göğsünün üstünde hareketsiz duruyordu.

Kroen:

— Rengin, kurumuş güller gibi bir anda sararmış.. çehrene ölümün sessizliği çökmüş, Salina! Ben seni şimdiye kadar bugünkü gibi güzel, bugünkü gibi cazibeli görmemiştin! Sen gerçek, Kubilâyın dediği gibi, sezarlara layık bir kadımsın, Salina! Diyerek, güzel prensesin alnından öptü.

— Dudaklarına bir avuç ateş mi serpildi.. yoksa soğuk bir buz parçasına mı temas ettin? bilmiyorum.. alnın ateş kadar sıcak.. ve buz gibi soğuk! Sana ne oldu Salina? Sana hangi gaddar ve hain insanın eli uzandı? Haydi, gözlerini aç.. bana hakikati söyle! Bugün düşmanlarından öc almağa muktedirim. Öyle bir kuvvete malikim.. öyle esrarengiz bir insan oldum ki, Salina, düşmanın Kubilây olsa, ondan da öc alabilirim.. Onu da tehdit edebilirim.

Salina birdenbire aksırdı..

Kollarını birbirine kavuşturdu.. Gerindi..

Ve esniyerek gözlerini açtı.

Kroen sevinçle bağırdı:

— İyileşiyorsun.. ölümün pençesinden kurtuluyorsun, değil mi Salina? Uzun bir ölüm uykusundan uyanı gibi, ne kadar tatlı, ne kadar güzel ayılıyorsun!

Salina yavaş yavaş konuşmağa başladı:

Sesini duyuyorum, sinyor! Meydana çık.. yüzünü göreyim! Odanın hangi köşesine saklandın?

Kroen görünmüyor, sadece sesi işitiyordu.

— Seni ölümden kurtarmak için, bilmiyerek görünmez bir hale geldim, Salina!

Romalı prenses gözlerini uğuşturarak yavaşça başını kaldırdı.. odaya göz gezdirdi ve birden acı bir sesle haykırdı:

— Azız Sinyor, neredesin?

Ses devam etti:

— Hanya sana geçen gün, Çinliler mahallesindeki «Yaşayan ölüler» mabedine gideceğimi ve oradaki tılsımlı mezarı bulacağımı söylemiştim. Gittim.. o tılsımlı mezarın sırrını keşfettim.. şimdi artık ölmek üzere bulunan herhangi bir kimseyi ölümden kurtarabilecek kudrete malikim, Salina!

— O mezarın esrarlı sütunları arasından mı geçtin yoksa, sinyor?..

— Evet, yavrum. O meşum granit sütunların arasından geçtim.. görünmez bir hale geldim. Fakat, şimdi eski haline geleceğim. Beni hiç kimse görmüyor. Sarayım hattâ haremim her köşesini dolaştım.. hakanın en mahrem dairelerine girip çıktım. Fakat..

— Şimdi seni göremiycek miyim, sinyor?

— Ben de bunun için uğraşıyorum, Salina! Merak etme! Elbette bu sırrı da keşfedeceğim.

— Ah, keşki senin yerinde ben olsaydım, sinyor! Göze görünmeden her yere girip çıkmak herkese nasip olmaz!

Kroen sesini yükseltti:

— Şimdi bunları bırakalım.. kendimize aid işleri sonra görüşürüz. Bana anlat bakayım: Seni kim boğmak istedi? Ne oldun böyle birdenbire.. kimin yumruğu seni yere devirdi?

Salina yavaş yavaş anlatmağa başladı:

— Dün imparatoriçe Tiyen-Fo beni çağırtmıştı. Yanına gittim. Bana Pekinden ne zaman döneceğimizi sordu. Çok yakında döneceğimizi söyledim. Bana: «Hemen gitmenizi istediğimi zannetmeyin! Gideceğiniz günden bir hafta önce bana haber vermenizi istiyorum. Size Çin'in hatırası olmak üzere güzel ve canlı bir hediye vereceğim!» dedi. Kendisine teşekkür ederek yanından ayrıldım. Bu sabah gözlerimi açar açmaz yanımda Tiyen-Fo'nun cariyesi Ayşeyi gördüm. birden-

bire şaşırdım.

— Oda'nın kapısı kapalı değil miydi?

— İçeriden sürmeliydi. Odama nasıl girdiğini sordum. Zenci kadın cevap vermeden üzerine atıldı.. beni boğmak istedi.. kendimi kaybettim. Ondan ötesini bilmiyorum.

— Seni boğdu zannetmiş olmalı ki, daha fazla uğraşmamış! Fakat, cesedini saray kapısına kim getirmiş?

— Beni saray kapısında mı buldular?

— Evet. Ben saraya döndüğüm zaman, sen cansız bir halde kapının önünde yatıyordun!

— Bu sırrı ancak sen meydana çıkarabilirsin, sinyor! Ben birşey hatırlıyamiyorum..

— Garib şey! Ayşe bunu kendiliğinden yapamaz. Herhalde onu sana gönderen biri vardır. Bu eli mutlaka bulup kırmalıyım.

— Tiyen-Fo'dan şüphelenmiyorum. Çünkü bana karşı çok nazik davranmıştı. Moğol imparatorunun karısı beni kuskanyordu amma.. mademki çok yakında gideceğimizi öğrendi.. beni öldürtmekle birşey kazanamıyacağını kendi de pekâlâ bilirdi. Bahusus ki, bu cinayetin hesabını Kubilây kendisinden soracaktı.

— Doğru düşünüyorsun, Salina! İmparatoriçenin elini senin kanınla kirletmesinde bir kazancı yoktur. Acaba Ayşeyi Tangut mu tahrik etti?

— Tangut mu dedin?!

— Evet. Ben ondan şüpheleniyordum. Bu nüfuzlu maiyet zabiti senin saraydaki mevcudiyetinden memnun değil gibi görünüyor. Hattâ bu hoşnutsuzluğu yalnız senin için değil.. benim için de seziyor.. beni gördükçe yüzüne öyle bir sert bakış var ki..

— Her kim olursa olsun, sinyor! Bunu öğrenmek güç bir iş değildir. İlk önce Ayşeyi bulup sıkıştırırsan, bu hadisenin esrar perdesi çok çabuk kalkar.

— O halde ben gidip Ayşeyi tazyik edeyim. Sana beni sorarlarsa, nerde olduğumu, nereye gittiğimi söylemezsin!

Rahip Kroenin sesi kesilmisti.

Prensese oda kapısı birdenbire ardına kadar açıldı..

Oda'nın kimin çıktığı görülmedi.

Koridorda dolaşan Japon cariyesi gözlerini uğuşturarak yavaşça odadan içeriye girdi.. prenses yatağında oturuyordu.

Japon kızı hayretle bağırdı:

— Geçmiş olsun, prenses hazretleri!

Bu ses hayretten ziyade bir korkunun ifadesiydi.. Japon kızı ayakta duramayacak kadar sersemlemişti.

Japon cariyesi odadan içeriye girdiği zaman, prenses gözlerini açmıştı.

Salina cariye'nin tereddüde girdiğini görünce başını yavaşça kaldırdı:

— Niçin yanımdan ayrıldın? Nereye gittin?

Salina Japon kızının rahibin sesinden korkup kaçtığını biliyordu.

Cariye'nin sesi kısıldı:

— Korktum, dedi, göze görünmeyen insan sesleri duyudum.

— Belki cinler gelmiştir.. bir daha beni yalnız bırakıp bir yere gitme!

Japon kızı prensesin birdenbire iyileştiğini görünce sevinmişti.

— Artık kurtuldunuz, değil mi?

Diye sordu.

Salina gülererek başını salladı:

— Biz Avrupalılar herseyden korkmayız.. ve kolay kolay ölmeyiz.

Dedi. Bir müddet sustular..

Birbirlerine bakıştılar.

Japon kızı hayretini gizliyemedi:

— Sizi kim boğmak istemişti?

— Bilmiyorum.. yatıyordum.. gırtlakımda bir el hissettim. Fakat, kim olduğumu göremedim.

— Sizi boğdu sanarak, bu işi yarıda bırakıp kaçmış demek.

— Öyle olacak. Fakat, hemen kaçmamış.. beni -kim bilir kimin yardımı- kapiya kadar sürüklemiş.

(Arkası var)

Bir ilim kaynağı: Nebatat enstitüsü

(Baş tarafı 7 nci sahifede)

Zengin bir kütüphanesi var, herşey muntazam, herşey yerli yerinde alt kat koridorun yuvarlak köşesi de Atatürk'ün heykeli için ayrılmış, yakında heykel yerine konulacak.

Enstitünün bahçesi

Nihayet bütün mektebi dolaştık, bahçeye çıktık. Profesör:

— Bahçemiz de şayanı dikkattir. Çok bilgili bir bahçe mütehassısı var, size faydalı izahat verecektir, dedi. Kendisine teşekkür ederek ayrıldık.

Şimdi enstitünün bahçe mütehassısı bay Stefan anlatıyor.

— Nerede bir nebatat enstitüsü varsa orada bir bahçeye lüzum vardır. Hem de bu bahçede yalnız o memlekette yetişen nebat ve çiçekler değil, dünyanın öbür ucunda yetişen en garip nebatın bile bulunması icab eder. Görüyorsunuz, bizim de bir bahçemiz var. Topraklarımızın içinde 2000 çeşid nebat ekilmiştir. Gerçi henüz bahçemizde dünyada mevcut bütün nebat cinsleri yoktur, fakat yakında böyle mükemmel bir bahçemiz olacak bunu yapmaya çalışıyoruz.

Bundan sonra bay Stefan bize bahçeyi gezdirerek en basit nebatlardan en mürekkep nebatlara kadar hepsinin ekili oldukları yerleri gösterdi. Mevsim ilerlemediği için tohumlar henüz yeşerememişti.

Enstitünün bahçesinde bildiğimiz nebatlardan başka serler içinde Avustralyadan, Hollandadan, Cavadan, Amerika ve Afrikadan getirilmiş o iklimlere aid nebatlar yetiştiriliyor, Palmiyeler, Hurmalar, Muzlar, eczacılıkta kullanılan nebatlar, sinemalarda gördüğümüz kocaman, dikenli, kalın yapraklı nebatlar, yapraklarına bir sinek konduğu zaman derhal onu yakalıyarak yiyen, su içinde, rutubette, 30 derece hararette, kuru toprakta büyüyen nebatlar var. Burada ileride büyük bir ser yapılarak Afrika ağaçlarından yetiştirmek de mümkün olacaktı. Bahçede ayrıca Anadolu'ya has nebatları yetiştirmek için de köşe ayrılmış..

Bundan daha dört beş sene evvel memleketimizde okuyan talebeler sadece nebatın ismini ezberler ve nadiren resmini görürlerken bugün bu güzel binada ders gören gençler her ismini işittikleri nebatı yanı başlarında bulabiliyor, onu mikroskop altında tedkik edebiliyorlar.

Ne talihli bir nesil!

Ş. H. R

Radyo

19 Nisan 1937 Pazartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plakla Türk musiki. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 Son.

Akşam neşriyatı — 18,30: Plakla dans musiki, 19,30: Afrika avı hatıraları: S. Selâhaddin Cihanoglu tarafından, 20: Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musiki ve halk şarkıları, 20,30: Ömer Rıza tarafından arapça söyley, 20,45: Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musiki ve halk şarkıları, Saat 21,15: Orkestra, 22,15: Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30: Plakla sololar, opera ve operet parçaları, 23: Son.

Ecnebi istasyonların bu akşamki en Müntehap Programı

Budapeşte (Saat 20,10), - 550 - Strausun Don Juanı, Schuberti fonisi, Dvorakin Eserlerinden.

Hamburg (Saat 20,10) - 332 - Beethoven, Mozart, Haydn.

Viyana (Saat 21,00) - 506,8 - Brahms Schicksalslied of, 54; Strauss, Zarudrsta böyle konuştu.

Brüksel (Saat 21,05) - 484 - Mozartın eserleri.

Stuttgart (Saat 0,05) - 523 - Şimal musiki: Tsaykovsky. (5 ci senfo.)

Dans Musiki

Poste Parisien (Saat 22,05) 313.

Toulouse - Radio (Saat 22,35) 329.

Londra (Saat 23,15) 261, Milâno (Saat 23,15) 369, Roma (Saat 23,15) 421, Zagreb (Saat 23,30) 0,7.

Her akşam
bir hikâye

KALPAZAN

Ahmed anlatmağa başladı:

— Pariste talebe idim. Bir gece yolumun üstüne çitir pıtır, açık kanarya rengi saçlı bir genç kız çıktı. Dikkatli dikkatli yüzüme baktı, güldü, geçti..

Kaçırır mıyım? Derhal peşine takıldım.. ahabab olınmaz pek kısa sürdü. İsmi Lüsi idi. Nişanlısı filân yoktu. Evden eğlenmek için çıkmıştı.. bir aralık bir barın önünden geçerken Lüsi:

— Buraya girelim.. dedi.

Tepem attı.. arkadaşlarımdan buranın son derece pahalı, fevkalâde kazıkçı bir yer olduğunu işitmiştim. Halbuki o gece benim cebimde otuz, kırk franktan başka para yoktu.. onun için yeni sevgilime:

— Aman, dedim, burası pek âdi..

Lüsi hayretle gözlerini açtı:

— Ne münasebet?.. Burası en güzel yerlerden biri.. Haydi girelim.

Ben ısrar ettim:

— Başım ağrıyor.. o kalabalıkta, o gürültüde kafamızı şışeceğine şöyle tenha bahçelere uzansak daha iyi değil mi?

Fakat Lüsiye lâkırdı anlatmanın imkânı yoktu:

— İle buraya girelim.. diye tutturdu. Çıldıracam.. param az, sevgili ısrar eder. Ne yapacağım? diye düşünürken yanımda bir kalabalık paydahlardı, telaşlı telaşlı konuşmalar, polisler..

Bu aralık yanıma iyiden iyiye yaklaşan bir adamın eli, cebime dalması, çıkması bir oldu. Ben şaşkın şaşkın bakarken elini cebime sokan adam kaçmağa başladı.. Fakat onu elektrik lâmbasının ışığı altında adam akıllı görmüştüm.. uzun boylu, esmer, haydut yüzü, biraz kanburca bir adamdı.. acaba ne aldı diye elimi cebime soktum.. bir de ne göreyim? Cebimde bir deste, hepsi de gayet büyük cinsten banknot.. Bunları cebime bırakan uzun boylu adam hazır meydana da yoktu. Hızır gibi imdadına yetişmiş, cebime aşağı yukarı minimini bir servet bırakmıştı..

Bu esnada barın kapısında bulunuyorduk.. Lüsiye:

— Haydi, dedim, mademki istiyorsun girelim.. Lüsi sevinç içinde barın kapısından içeri daldı. Bir masaya oturduk, Lüsi bana fazla masraf ettirmek istemiyormuş gibi sordu:

— Ne işek acaba? Gayet sakin cevap verdim:

— Tabii şampanya..

Lüsi gözlerini sevinçle açmış bana bakıyordu. Yeni ahababının böyle, paralı ve hovarda bir adam olmasından memnundu.

Bundan sonra gelsin şampanyalar, gelsin havyar.. Paraları har vurup harman savuruyorduk.. Hesap puslası kim bilir ne derecede kabarmıştı.. Tam bu esnada şöyle arkama döndüm. Baktım. Eyvahlar olsun, cebime paraları atan uzun boylu, esmer, kanburca adam, yanımda üç kişi ile barın kapısından içeri giriyorlar mı? Uzun boylusu etrafa şöyle bir bakıp araştırdıktan sonra eli ile beni işaret ederek arkadaşlarına bir şeyler söyledi. Herifler geldiler tam arkamızdaki masaya oturdular.. içlerinden biri cebime parayı atana diyordu ki:

— Aldanmıyasın bu mu?

Esmer adam:

— Aldanır mıyım canım? Barın kapısındaki bol ışıktaki iyice dikkat edip parayı öyle koydum.. Zaten buraya gireceklerini de anlamıştım.. sonra gelir kendisinden ahırz diye düşündüm..

Herifler her halde pek azalı haydudlar olacaklardı ki yüksek sesle âdeta beni tehdide bile başlamışlardı:

— Biz insana o kadar parayı kapıtır mıyız? Enaiye bak.. cebimde para dolu diye ne kadar da böbürleniyor.. biz insana metelik bile koklatmayız.

Felâket!.. Vaziyet gittikçe fecileşiyordu.. hattâ Lüsi bile:

— Bu adamlar senden ne istiyorlar? Hepsini de haydud.. bu sırada barın kapısında iki polis peydahlanınca arkamızdaki herifler telaşla kalktılar. Bardan çıkmak istediler.. Lâkin polisler onların önünü kesti. Memurlardan biri haydudlarla beraber gitti. Öteki memur kapıda kaldı.. derin bir

nefes aldım.. Bunun şerefine garsona:

— Getir bir şampanya daha... diye emrettim.. nihayet garsondan hesabı istettim.. bir de ne bakayım öyle müdhiş bir hesap ki babamın Parise gönderdiği tahsisatın iki seneliğini toplam yine bunu ödeyemedim.. bereket versin ki cebimdeki havadan gelen paralara.. Banknot destesini çıkardım, garsonun içinde hesabı getirdiği tepsiyi lüzumu kadar para attım..

Verdiğim para hesaptan çok fazla idi.. Garsona:

— Üst tarafı da sana kalsın..

Garson paraları alıp vezneye gitti.. nasıl oldu bilmiyorum, benim de gözlerim vezneye takılmıştı.. vezne memuru elinde benim verdiğim paralar pürtelâş kapıdaki polise koştı. Ona birşeyler söyledi.. Zaten bu paramın uğursuzluğunu anlamıştım, Lüsiye:

— Hemen buradan kalkıp kaçalım dedim..

Fakat biz kapiya doğru ilerlerken polis memuru yolumuzu kesti:

— Bu paraları nerede buldunuz? diye sordu..

Memura hiç renk vermemek lâzımdı:

— Nereden bulacağım? Kendi param..

— Emin misiniz?

— Tabii canım.

Memur bu sefer koluma girerek:

— O halde haydi karakola.. dedi..

Bütün itirazlarım para etmedi.. Lüsi ile birlikte polis karakolunu boyladık polis komiseri:

— Demek aylardan beri aradığımız meşhur kalpazan bu ha?.. diye yerinden fırladı.. sonra eli ile bir köşede süklüm püklüm duran uzun boylu, esmer, kanburca adamla arkadaşlarını göstererek:

— Bir de biz bu zavallılardan şüpheleniyorduk.. Halbuki bütün kalp paralar bu herifin üstünden çıktı.

Cebime paraları yerleştiren herif arkadaşlarını salıverdiler.. Lüsi ile ne tatlı saatler yaşayacağımı düşündüğüm geceyi karakolda geçirdim. Üstelik herkes beni müdhiş kalpazan sanıyor, gazetecilerin biri çıkıp, biri yanıma giriyordu. Girdiğimiz barın İspanyol sahibi de karakolun koridorunda bağıra bağıra, içtiğimiz hadsiz hesabız şampanyaların parasını istiyordu..

Lüsiyi onu çabuk bıraktılar.. Bana gelince müdhiş kalpazanlık ve bar sahibinin para istemesi belâlarından tam iki hafta sonra kurtulabildim.. Serbes bırakıldığım gece mahud barın önünden geçerken baktım: Lüsi uzun boylu esmer, kanburca, hakikî kalpazanın kolunda bara giriyordu.

(Bir yıldız)

VECİZELER

Sağlam vücut - sağlam kafa - güzel insan.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Osmanbeyde Şark Merkez, Taksim: İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Beyoğlu: Tünelde Matkoviç, Yüksekalkalıda Venikopulo, Galata: Topçular caddesinde merkez, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Mehmed Kâzım, Heybeliada: Halk, Büyükkada: Halk, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Mehmed Fuad, Bakırköy: Merkez, Sarıyer: Nuri, Tarabya: Yeniköy, Emirân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Yenikapıda Sarım, Beşiktaş: Nail, Kadıköy: İskele caddesinde Sotiryadis, Yeldeğirmeninde Üçer, Üsküdar: Selimiye, Fener: Balatta Merkez, Beyazıt: Cemil, Küçükpazar: Yorgi, Samatya: Çula, Alevdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Ahmed Hamdi.

Başvekil ismet İnönü Yugoslavya sahillerinde

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İsmet İnönünün Saraybosnada söylediği nutuk

Belgrad 17 (A.A.) — İsmet İnönü, Saray Bosnada münakalat nazırı Spaho, harbiye ve bahriye nazırı Marich de hariz olduğu halde şerefine verilen ziyafette Türk - Yugoslav dostluğunun sağlamlığını kuvvetle tebarüz ettirerek demiştir ki:

«Ordunuz kuvvetlidir. En modern teçhizata ve fevkalâde dikkate layık tesisata maliktir. Gerek sizin millî kuvvetiniz, gerekse alelümum sulh için kudretli bir vasıta. Yugoslav ordusunun dostu olmak bir bahtiyarlıktır. Bu ordunun dostu olmaları günün birinde bunu hissedeceklerdir.

Başvekil İsmet İnönü harbiye nazırı Marich tebrik ettikten sonra Stoyadinoviç hükümetinin ve bilhassa Yugoslav başvekilinin şahsen Türkiye'de elde ettikleri itimadı bildirmiş ve Stoyadinoviçin daha ilk anda itimad kazanmaya muvaffak olduğunu ve bu hissin sonları bu büyük devlet adamının ve bu büyük vatanperverin daha iyi tanınması neticesinden kuvvet bulduğunu ilâve etmiştir.

Başvekil İsmet İnönü sözlerini bitirirken Türkiye'nin Yugoslavyanın kuvvet ve terakkisinden derin bir sevinç duyduğunu çünkü Yugoslavya kuvvetinin Türkiye'nin de kuvveti olduğunu söylemiştir.

İsmet İnönü Sırba olarak şunları ilâve etmiştir:

«Sizlere Kamâl Atatürk'ün selâmını getiriyorum. Yaşasın majeste ikinci Piyer, yaşasın naib prens Paul, yaşasın niyabet meclisi âzası, yaşasın mütefiklerimiz Yugoslavlar.»

Başvekil İsmet İnönü'nün bu nutku sık sık şiddetle alkışlarla kesilmiş ve son sözleri ise uzun ve hararetili alkışlarla karşılanmıştır.

Ziyafetin bütün devamı müddetince azim bir halk kütlesi mümtaz misafirlerin indikleri Avrupa otelinin bulunduğu Kral Piyer sokağında misafirleri alkışlamak üzere birikmiş bekliyordu. Ziyafetten sonra saat 13,30 da güzide misafirler otelden çıkmışlar ve halkın coşkun tezahüratı ile karşılaşmışlardır. Misafirler şehirde bir gezinti yaptıktan sonra otele dönmüşler ve saat 18 de general Marichin Ordu evinde verdiği büyük ziyafette hazır bulunmuşlardır.

Bu münasebetle Ordu evi iki mütefik milletin bayraklarıyla donatılmıştı. Merasim salonuna da kral ikinci Piyer ile Kamâl Atatürk'ün resimleri konulmuş bulunuyordu.

Soma Prava gazetesinin başmakalesi

Belgrad 18 (A.A.) — Bütün gazeteler, Türkiye Başvekil İsmet İnönü ile B. Tefik Rüstü Arasın her tarafta gördükleri hararetili kabulü büyük başlıklar altında yazıyorlar.

Soma Prava gazetesi bugünkü başmakalesini gene Türkiye Başvekil ile Hariciye Vekilinin ziyaretlerine tahsis etmektedir. Bu ziyaretin modern Türkiye tarafından Yugoslavyaya ve Yugoslav milletine karşı beslenen büyük sempatinin bir delili olduğunu kaydeden Soma Prava, diyor ki:

Bu iki millet bütün tarihlerinde bu kadar açık şartlar içinde bu kadar sıkı ve samimi münasebetlere asla malik olmamışlardır.

Mezkûr gazete, B. Stoyadinoviçin Ankarayı ziyareti esnasında kendisine gösterilen hararetili kabulü kaydettikten sonra B. İsmet İnönü'nün ziyaretine avdet ederek, Türkiye Başvekilinin nutuklarındaki sözlerinin Yugoslav kablilerine ebedi olarak nakşedilmiş olduğunu yazmaktadır.

B. İsmet İnönü, bütün hareketlerinde bir kahraman ve bir merd askerdir ve Yugoslav milletine bir kahraman ve bir merd asker gibi hitap etmiştir.

Karısını döğen biri yakalandı

Aksarayda oturan Karabet adında bir adam karısını ağır hastalanacak derecede döğdüğü için yakalanmıştır. Kadın hastaneye kaldırılmıştır.

Hatay anayasasını hazırlamak için

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

rin ayrı ayrı ellerini sıktı. Hataylıların önüne gelince yüksek sesle:

— İmanınız kuvvetli mi? diye sordu. Bunun üzerine bütün Hataylı gençler hep bir ağızdan:

— Çok kuvvetlidir, diye bağırıldılar. Numan Menemencioglu:

— Çelik gibi kuvvetli olsun! sözlerle mukabele etti.

B. Numan Menemencioglu hareketinden birkaç dakika evvel kendisiyle görüşen muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

— Milletler Cemiyetinden almış olduğumuz vazife konseyin öntümüzdeki toplantısından evvel bitecek olduğuna göre işimizi şu on beş gün içinde ikmal etmek mecburiyetindeyiz.

Hatayın pek yakında haklı olan refah ve idareye kavuşacağını bütün kuvvetimle ümit ediyorum ve bunu temin için de var kuvvetimizle çalışıyoruz. Bu sefer vazifemizi tamamen bitirmiş olarak döneceğimize eminim.

B. Numan Menemencioglu bundan sonra trene binmiş, tren kendisini uğurlamaya gelenlerin alkışları, «hayırlı seyahatler ve muvaffakiyetler» sesleri arasında hareket etmiştir.

Sivas çimento fabrikası

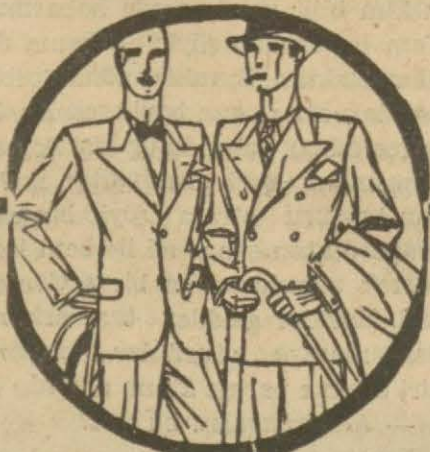
(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Fabrika şehre 8 kilometre mesafede Meréküm dağı eteklerinde kurulacaktır. Burada killi, kalker, alçı tabakalarını havi bol toprak vardır. Fabrikasının temel atma merasimi yakında yapılacaktır.

İstanbulda bulunan fabrikalardan bu havaliye çimento gelmesi çok pahalıya maloluyordu. Bunun için buralarda çamurdan evler yapılıyordu. Sivas fabrikası çalışmaya başlayınca Şark vilâyetlerindeki binaların manzarası çabuk değişecektir.

Fabrikanın inşasına bu sene içinde başlanacaktır. Fabrikada 200-250 a-mele çalışacak, günde 250 ton çimento istihsal edilecektir. Çimento fabrikasının yanında, ileride, çimento ile alakadan başka fabrikalar da kurulacaktır.

Nafia vekâletinin yaptırmakta olduğu cer atelyesi ve kurulacak çimento fabrikası Sivasın iktisadî hayatında büyük bir tesir yapacaktır. Sivas istikbalde Anadolunun en büyük şehirlerinden biri olacaktır.

İyi giyinmiş bulunmak için
Tüccar - Terzi
J. İTKİN'e
müracaat ediniz.
Her vakit son yenilikler
Beyoğlu, İstiklal caddesi 405
Tel. 40450

İstanbul birinci ticaret mahkemesinden: Mustafa Tütüncü tarafından vaki talep üzerine mahkemeye satılmasına karar verilmiş olan işlenmiş parçası % 8 nisbetinde ve sıyahı % 5 nisbetinde ayrı balyalarda ve avaryadan ari olmak üzere 50 ton Anadolu kirli yapığı 26/47, 1937 çarşamba günü saat 1 den 2 ye kadar İ. Ticaret ve zahire borsasında satılacaktır. Mali görmek isteyenlerin her gün Tophanede Salı pazarında Pandelos deposu ile Osmanlı Bankası İstanbul şubesine müracaatları ve satın almak isteyenlerin de mezkûr gün ve saatte borsada hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur. (31937)

NASIR İLACI
KANZUK

DOKTOR JEMŞİN

Amerikada uzun tetkikat neticesi olarak bulduğu bir formüldür. KANZUK NASIR İLACI en eski nasırları bile kökünden çıkarır. Ciddi ve şayanı itimat bir nasır ilacıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

İstanbul Asliye Altıncı Hukuk Mahkemesinden:

Rabia tarafından Çırpıcıda merhum doktor Kâzımın bahçesinde müstahdem Şahin aleyhinde açılan boşanma davasının tahkikatında: Müddaleyhin ikametgâhının meçhuliyetine binaen davetiye'nin on beş gün müddetle ilân tebliğine ve tahkikatın 25/5/937 Salı saat 10,30 a talikine karar verilmiş ve davetiye'nin bir nüshası da mahkeme divanhanesine asılmış olduğundan muayyen gün ve saatte İstanbul asliye altıncı hukuk mahkemesinde hazır bulunması aksi takdirde gıyabında tahkikata devam edileceği tebliğ yerinde olmak üzere ilân olunur. M. (1044)

Umum Emlâk Acentesi

Galata Ömerabit han 2. ci kat
No. 24

EHVEN ŞERAITLE

EMLÂK İDARESİ

KİRALIK APARTIMAN

EMLÂK

ALIM ve SATIMI

TELEFON: 49419

İŞ YURDU

Faik Baharoğlu Galatada Havyar hanındaki yazıhanesini gene Galatada Melek hanında 11 numaraya nakil ile alım ve satım ve intikal muamelelerini ve vergi ve vakıf icaresi ve taviz bedelleri ödeme işlerini deruhde ve takip eder.
Telefon: 49069

ANTİKA ALIYORUM

Eski Türk eserleri, gümüş, tahta, bakır, Beykoz vesair işlerle eski yağlıboya tablo, gravür, porselen, fayans vazo ve biblolar, bronz heykeller, her nevi salon tezyinat eşyası alıyorum.

Beyoğlunda İstiklal caddesinde eski Polonya sokağında Merkez apartmanı (1) numaralı dairede Mimar Knol.

Kapalı zarf usulüyle eksiltme ilânı

Kütahya Vilâyetinden :

- 1 — Eksiltmeye konulan iş: Kütahya Memleket hastanesi kalorifer tesisatıdır. Keşif bedeli: 15402 lira 20 kuruştur.
 - 2 — Eksiltme 30/4/937 tarihinde Cuma günü saat «15» de Kütahya vilâyeti hükümet konağında Daimî Encümen huzurunda kapalı zarf usulüyle yapılacaktır.
 - 3 — Eksiltme şartnamesi, hülâsaî keşif, Nafia vekâletinin kalorifer talimatnamesi ve buna müteferri evrak bilâbedel Kütahya Nafia Müdürlüğünde ve Encümen kalemünde görülebilir.
 - 4 — Eksiltmeye girebilmek için taliplerin 1155 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve Nafia vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikasını haiz olması ve 10000 lira değerinde bir kalorifer tesisatını iyi bir şekilde yapmış olduğuna dair vesika ibraz etmesi lâzımdır.
- İsteklilerin teklif mektuplarını 2 inci maddede yazılı ihale saatinden bir saat evveline kadar yani tam saat «14» de Daimî Encümen reisliğine makbuz mukabilinde vermesi şarttır. Bu saatten sonra mektub ve postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (2045)

Türkiye Ziraat Bankası Ödemiş Su ve Elektrik İşletme Direktörlüğünden

İdaremiz Fen Şubesi şefliği için bir Mühendise ve Fen kısmında istihdam edilmek üzere bir Elektrik usta başına ihtiyaç vardır. Bu vazifelere talip olanların aşağıdaki vesaik ile tahriren İdare Direktörlüğüne veya İstanbul Ziraat Bankası muhasebesine müracaat etmeleri.

- A — Nüfus Cücdanı sureti «Fotografı»
- B — Mufassal Tercümeihal
- C — Diploma ve bonservislerin musaddak suretleri
- D — Vazife kabulü için ileri sürülecek şartlar.

(2139)

GÜNEŞLE YAĞMURA GÜVENME

MAZON MEYVA TUZU

DOYÇE LEVANT LİNYE
G. M. B. H. HAMBURG

Doyçe Levant Linye Hamburg A.
G. Hamburg, Atlas Levant Linye
A. G. Bremen.

Hamburg, Brem, Anvers, İstanbul
ve Bahriyeh arasında azimet ve
avdet muntazam postaları
İstanbulda beklenen vapurlar
İlce L. U. Russ vapuru 15 Nisana
doğru

Manissa vapuru 15 Nisana doğru
Delos vapuru 17 Nisana doğru
Burgaz, Varna, Köstence, için
limanımızdan hareket edecek
vapurlar

Manissa vapuru 17 Nisana doğru
Yakında Hamburg, Brem, Anvers
ve Rotterdam limanları için
hareket edecek vapurlar

Kairo vapuru 14-15 Nisana doğru
İlce L. U. Russ vapuru 15-16
Nisana doğru
Galilea vapuru 18-20 Nisana
doğru

Fazla tafsilât için Galata'da Ova-
kimyan hanında DOYÇE LEVANTE
LİNYE vapur acentasına müracaat.
Telefon: 44760 - 44769

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 - 3

Svenska Orient Linien Gothenburg
Gothenburg, Stockholm, Oslo, Dantzig,
Gdynia Copenhag Abo Reval ve bütün
Baltık limanları şark ve Karadeniz
başlıca limanları arasında 15 günde bir
azimet ve evdet için muntazam postalar.
Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve
Oslo'dan beklenen vapurlar.

Gunborg vapuru 20 Nisana doğru
Vingaland vapuru 28 Nisana doğru
Gotland vapuru 3 Mayıs'a doğru
Yakında İstanbuldan Hamburg Roter-
dam - Kopenhag, Gdynia Gothenburg,
Dantzig - Stockholm, ve Oslo, limanları
için hareket edecek vapurlar.

Gunborg vapuru 21 Nisana doğru
Vingaland vapuru 28 Nisana doğru
Gotland vapuru 3 Mayıs'a doğru
Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han
3 üncü katta kâin acentasına müracaat.
Tel: 44991 - 2 - 3

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlanları

Ankara İstasyonu için resim müsabakası

- 1 — Ankara'da yeni inşa edilen istasyon binası yolcu holünün karşılıklı iki yan duvarlarında yapılacak, yağlı boya resimler için bir müsabaka açılmıştır.
- 2 — Müsabakaya girecek resimler; tuval üzerinde yağlı boya, eskis halinde 1/10 mikyasında olacaktır.
- 3 — Müsabakaya girecek resimler Nafia Vekâletinin tayin edeceği bir jüri heyetince tetkik edilecektir.
- 4 — Müsabakaya girecek resimlerin nihayet 20/7/1937 tarihine kadar Ankara'da Devlet Demir yolları Umumî Müdürlüğüne makbuz mukabili teslim edilmiş olması şarttır. Bu tarihten sonra gelecek resimler müsabakaya kabul edilmez.
- 5 — Her resim altına sanatkar tarafından bir rumuz konacak ve ayrıca mühürlü bir zarfla rumuz sahibinin adresi ve ismi yazılarak gönderilecektir.
- 6 — İdarece verilen plân üzerinde her takım eserin mahalline vaz'ı sırası gösterildiği gibi aynı numaralar takımı teşkil eden resimler üzerine de konulacaktır.
- 7 — Müsabakayı kazanacak üç takım eserden sırası ile
Birinciye 1000 lira
İkinciye 750 »
Üçüncüye 500 »
Mükâfat verilecektir.
- 8 — İstekliler Müsabakaya gönderilecek resimlerin evsafı, mevzuu ve salresi hakkında şartname ile bu resimlerin yolcu binasında konulacak mahalline aid plânları Haydarpaşa Birinci, Sirkeci 9 uncu, İzmirde 8 inci işletme Müdürlüklerinden ve Ankara'da D. D. Yolları yol dairesinden parasız olarak alabilirler.
- 9 — Fazla tafsilât almak ve yapılacak eserlerin konulacak mahallerini yerinde görmek isteyenlerin Ankara'da D. Demir yolları U. Müdürlüğüne müracaatları. (785) (1842)

Muhammen bedeli (9700) lira olan 230,000 tane marsilya biçimi kiremitle 10,000 tane aynı cins mahyelik kiremit 3/5/937 pazartesi günü saat 15,15 de kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (727,50) lirahak muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmî gazetenin 7/5/936 gün ve 3297 No. lu nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini aynı gün saat 14,15 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden, Eskişehir ve İzmirde idare mağazalarından dağıtılmaktadır. (2064)

İzmir Liman İşletme Müdürlüğünden :

Açık eksiltme ile satın alacağımız Üç bin ton lavemarin maden kömürünün ihalesi 30/4/937 cuma günü saat 16 da yapılacaktır.

Teklif mektuplarının 30/Nisan/937 cuma günü saat 15 şe kadar idaremize verilmiş olması şarttır. Münakasaya girecekler iki bin lira teminat vermelidir. Şartnameyi görmek isteyenler levazım servisine müracaat etmelidir. İsteyenlere şartname posta ile gönderilir. (2098)

T.H.K. PIYANGOSU

GÜN DOĞARKEN

SERVET KAYNAĞIDIR

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

I — İdaremizin Çamaltı Tuzlasından veya Foça ambarından şartnamesi mucibince; Karadeniz, Akdeniz, Adalar ve Marmara denizi sahillerinde ve İstanbulda kâin tuz ambarlarına «43,000» ton tuzun nakli pazarlık usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

II — Pazarlık 29/IV/937 tarihine rastlayan perşembe günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte adı geçen Alım Komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (2076)

I — 2/III/937 tarihinde ihale edilmek üzere kapalı zarfla eksiltmeye konulmuş olan; Cibali Merkez deposunda şartname ve projesi mucibince tesis oluncak 8000 lira muhammen bedelli 2 adet yük asansörünün ihalesi yapılamadığından yeniden kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

II — Eksiltme 2/VI/937 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Muvakkat teminat 600 liradır.

IV — Şartname ve projeler 40 kuruş mukabilinde sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme gününden en az on gün evvel fiatsız teklif ve kataloklarını İnhisarlar Tütün Fabrikalar Şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu ve ayrıca V ci maddede yazılı vesika ile kanunî vesikaları; muvakkat teminat akçesini ihtiva edecek olan kapalı zarflar en geç ihale günü tam saat 14 de kadar Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilmiş olmalıdır. (1917)

I — Samsun muntakasında deneme tarlalarında şartname ve projesi mucibince yapılacak «1733» lira «78» kuruş keşif bedelli çalışma evinin inşaatı pazarlık usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

II — Pazarlık 21/IV/937 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartname ve projeler «9» kuruş mukabilinde İnhisarlar Levazım ve mübayaat şubesinden ve Samsun Başmüdürlüğünden alınabilir.

IV — İstekliler ihaleden en az iki gün evvel bu gibi işleri muvaffakiyetle yaptıklarına dair resmî vesak ile İnhisarlar İnşaat Şubesine müracaat edip ehliyet vesikası almalıdırlar.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen Alım Komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (1915)

Liste 1 — 22 Kalem optik aletleri (Zeis mamulâtı)

» 2 — 5 » Mikrotom levazımı (Yung firmasından)

» 3 — 8 » Bakteriologie ve Mycologie aletleri

» 4 — 2 » Lâborator filitreleri (Seitz Fabrika mamulâtı)

» 5 — 1 » Lâboratuvar terazisi (Sartorius mamulâtı)

» 6 — 6 » Rasat aletleri (Fuess veya Lambrechtgöttingen mamulâtı)

1 — İdaremizin Maltepe tütün Enstitüsü Biyologiya Lâboratuvarı için yukarıda gösterilen (6) gurup halinde ve fennî şartnamelerinde miktar ve evsafı yazılı cem'an (44) kalem muhtelif alât ve malzeme ayrı ayrı pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 26/IV/937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte adı geçen alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (1944)

Üsküdar Mıntakası Tahsilât Müdürlüğünden:

Göztepe, Göztepe mahallesinin eski Çukurçeşme yeni Kadırağa sokağında kâin eski 10-11 yeni 11-11 sayılı ev mutasarrıfı Binbaşı Tahsinin 608 Lira 47 kuruş borcundan dolayı mahalli mezkûr müzayedeye vaz edilmiştir. İhale evveliyesi 30/4/937 cuma günü saat 14 de İcra kılınacağından talip olanların % 7,5 pey akçeleri ile birlikte Kadıköy Kazası idare heyetine müracaatları. (1953)

GELECEK GÜNLERİ HİÇ BİR
GÖZLÜK GÖSTEREMEZ!
ANCAK BİRİKTİRİLİRSE
PARA İLERİSİNE GÜVENLE BAKILABİLİR
TÜRKİYE İŞ BANKASI

PASLANMAZ VE HASAN TIRAŞ

Bıçakları geldi. Meftunlarına Müjde. Hasan deposu

Sahsi cazibemizi artırınız!

TURAN
TIRAŞ KREMİ

YTF

ADEMI İKTİDAR
ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Tabletleri Her eczanede arayınız. (Posta kutusu 1255 Hormobin) Galata İSTANBUL

2 AY EVVEL BUGÜN

S A Ç
BAKIMI
Güzelliğin
en birinci şartıdır.

PETROL NİZAM

KERPETEN GİBİ
SÜKER
ATAR

BEŞİK
KEMAL
NAŞİR
İLACI

Damla ile alınan
yeni sinir damlası

KARDOL

Bütün âsab
rahatsızlıklarının çaresi

HIÇ BİR İDDİA

Aşında kıymetsiz olana
fazla bir şey ilâve etmez.

KREM PERTEV

İfrat ve mübalâğanın ifadesi değildir. Terkibi bir fen harikası gibi velveleli bir tarzda ortaya atılan güzellik müstahzarlarını da kendisine karşı hiçbir zaman rakip olarak tanımamıştır.

Dr. FAHRİ CELÂL
Sinir hastalıkları ve kekeleme tedavisi
hergün üçten sonra
Cağaloğlu, Halk Fırkası karşısı, Zorlu apartman No. 2 Tel. 20785

Dr. NİŞANYAN
Hastalarını hergün akşama kadar Beyoğlu, Tokatlıyan oteli yanında Mekteb sokak 35 numaralı muayenehanesinde tedavi eder.

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası

KAŞE

NEOKALMİN

GRİP
NEZLE
BAŞ VE DİŞ
AĞRILARINI KESER

ERGO

Resimli hakikî bir vak'a

GENÇ ve TAZE

Görünmenin yeni ve kolay usulü

Saat 6 da yorucu bir meşguliyetten sonra, buruşuk ve yorgun bir yüzü vardı.

Bu yeni Pudranın son derece yapışma hassasını veren fevkalâde inceliği âdetâ yüzünde gayri mer'idir En samimî dostlarınız bile sayanı hayret teninizin, tabii güzellikten mütevellit olmadığına kâil olamayacaktır. Dışarda, yağmurda ve güneşte veya deniz banyosunda veyahud tenis maçlarında, içerde sıcak salonda dansta daima cazib güzellikte bir tene malik olabilirsiniz.

Bu pudra, ne sudan, ne de terden katiyen müteessir olmaz ve

Saat 6,45 de bu yeni ve sihrâmiz «4 de bir» pudrayı kullandı. Bir miknatisin iğneleri cebzettigi gibi cild için son derece yapışma hassasına malik gayet ince bir pudradır. ...

yüzde leke ve tabaka teşkil etmez Tokalon pudrasını, cildinizde son derece yapışma hassasını veren ve fevkalâde ince olan bu sihrâmiz «4 de bir» pudrayı kullanınız. Neticesinden son derece memnun kalacaksınız.

Saat 7 de sayanı hayret bir tenle genç ve terütaze görünüyordu.

Yüz ve burnun parlaklığı tamamen zail olmuş hattâ bütün siyah benler kaybolmuştur. Bir defa pudralanmak kâfidir. Çünkü bu pudra cildiniz için kuvvetli bir yapışma hassasına maliktir.

Binlerce Tokalon müşterisinden müessesemize mektup yazanların müşahedeleri kendiliğinden gelen en kıymetli delillerdir:

(Tokalon krem ve pudralarını kullanmaya başladığım günden beri cildim kendi krem ve pudrasını buldu)

Beylerbeyi..... K. Caddesi.....Mu

(Kremlerinizin bir hafta zarfında cildimde göstermiş olduğu iyi tesirden mütevellit memnuniyetimi isim ve adresimle ilân etmenizi rica ederim)

Bebek... Ib... So... No. 11 Ra...

Mektupların asılları dosyalarımızda saklıdır

DAIMON Fenerleri

Meraklılarına Müjde :

200 ilâ 600 metre ışık veren

DAIMON

Fenerleri gelmiştir.

İyi ışık almak için yalnız

DAIMON Pilleri

İle

DAIMON Ampullarını

Kullanınız, ve her yerde DAIMON markasına dikkat ediniz.

Eksiltme temdidî

Türk Hava Kurumu Genel Merkezinden:

1 — Evvelce eksiltmesi ilân edilip de talibi zuhur etmeyen bir Tayyare Hangarı ile bir yatakhane binasının Merzifonda inşaatı keşifleri son piyasa vaziyetine göre değiştirilerek yeniden kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işe aid proje, keşif ve şartnameler Ankara'da Türk Hava Kurumu Genel Merkezinden ve İstanbul'da Türk Hava Kurumu şubesinde on lira verilerek alınacaktır.

3 — Evvelki ilânda bedeli mukabilinde proje, keşif ve şartname alanlara yeni muaddel evrak parasız olarak Ankara'da Genel Merkezden verilir.

4 — Eksiltmeye konulan Hangar ve Yatakhane binasının keşif bedelleri tutarı (136239) liradır.

5 — Eksiltme 5/Mayıs/937 günü saat 11 de Ankara'da kurum genel merkezinde yapılacaktır.

6 — İsteklinin diplomalı mimar veya mühendis olması ve inşaatı müteahhidi olduğuna dair kayıtlı bulunduğu Ticaret odasından alınmış resmi vesika göstermesi ve şimdiye kadar bir defada en az yüz bin lira kıymetinde bir bina inşaatı işini muvaffakiyetle başarmış olduğunu vesika ile isbat etmesi şarttır.

7 — İstekliler (10217) lira (93) kuruşluk muvakkat teminatlarını kurum genel merkez veznesine yatırarak alacakları makbuzu ve altıncı maddede talep edilen vesikaları kapalı zarfı birlikte 5/Mayıs/937 günü saat ona kadar Türk Hava Kurumu Genel Merkez Başkanlığına teslim etmelidirler. (2115)

Prevantorium Direktörlüğünden:

26 Nisan 937 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 de yüksek mektepler muhasipliğindeki eksiltme komisyonu odasında 2700 lira bedeli keşfi bulunan Haydarpaşa Valde bağında Prevantorium binalarında yapılacak tamirat ve tadilat açık münakasa usulile eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele eksiltme ve bayındırlık işleri genel ve hususî ve fennî şartnameleri proje ve keşif hülâsasile buna müteferri evrak Nafia direktörlüğünde görülecektir.

Muvakkat teminat iki yüz iki buçuk liradır. İsteklilerin en az iki bin liralık bu işe benzer iş yaptığını dair göstereceği vesika üzerine Nafia direktörlüğünden almış olduğu müteahhitlik ve Ticaret odası vesikalarile gelmeleri ilân olunur. (2122)